

Financijski izvještaji u funkciji analize poslovanja i financijskog stanja poduzeća Pevex d.d. Sesvete

Perković, Dragan

Undergraduate thesis / Završni rad

2022

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Economics in Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Ekonomski fakultet u Osijeku**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:145:538073>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-10-02**

Repository / Repozitorij:

[EFOS REPOSITORY - Repository of the Faculty of Economics in Osijek](#)

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Ekonomski fakultet u Osijeku

Stručni preddiplomski studij – Računovodstvo

Dragan Perković

Financijski izvještaji u funkciji analize poslovanja i
financijskog stanja poduzeća Pevex d.d. Sesvete

Završni rad

Osijek, 2022.

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Ekonomski fakultet u Osijeku

Stručni preddiplomski studij – Računovodstvo

Dragan Perković

Financijski izvještaji u funkciji analize poslovanja i
financijskog stanja poduzeća Pevex d.d. Sesvete

Završni rad

Kolegij: Analiza financijskih izvješća

JMBAG: 0083024050

e-mail : dragan.perkovic1978@gmail.com

Mentor : izv.prof.dr.sc. Blaženka Hadrović Zekić

Osijek, 2022.

Josip Juraj Strossmayer University of Osijek

Faculty of Economics in Osijek

Undergraduate professional study- Accounting

Dragan Perković

Financial reports in function of business analytics and
financial state of company Pevex Plc. Sesvete

Final paper

Osijek, 2022.

IZJAVA

O AKADEMSKOJ CESTITOSTI, PRAVU PRIJENOSA INTELEKTUALNOG VLASNISTVA, SUGLASNOSTI ZA OBJAVU U INSTITUCIJSKIM REPOZITORIJIMA I ISTOVJETNOSTI DIGITALNE I TISKANE VERZIJE RADA

1. Kojom izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je _____ (navesti vrstu rada: završni / diplomski / specijalistički / doktorski) rad isključivo rezultat osobnoga rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavljenu literaturu. Potvrđujem posvetivanje nepovredivosti autorstva te točno citiranje radova drugih autora i referiranje na njih.
2. Kojom izjavljujem da je Ekonomski fakultet u Osijeku, bez naknade u vremenski i teritorijalno neograničenom opsegu, nositelj svih prava intelektualnoga vlasništva u odnosu na navedeni rad pod licencom *Creative Commons Imenovanje — Nekomercijalno — Dijeli pod istim uvjetima 3.0 Hrvatska*.
3. Kojom izjavljujem da sam suglasan/suglasna da se trajno pohrani i objavi moj rad u institucijskom digitalnom repozitoriju Ekonomskoga fakulteta u Osijeku, repozitoriju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku te javno dostupnom repozitoriju Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (u skladu s odredbama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, NN br. 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15).
4. izjavljujem da sam autor/autorica predanog rada i da je sadržaj predane elektroničke datoteke u potpunosti istovjetan sa dovršenom tiskanom verzijom rada predanom u svrhu obrane istog.

Ime i prezime studenta/studentice:

JMBAG: 0083024050

OIB: 93997272261

e-mail za kontakt: dragan.perkovic1978@gmail.com

Naziv studija: Stručni preddiplomski studij

Naslov rada: Financijski izvještaji u funkciji analize poslovanja i financijskog stanja poduzeća

Pevex d.d. Sesvete

Mentor/mentorica diplomskog rada: Izv.prof.dr.sc. Blazenka Hadrović Zekić

U Osijeku, 15.09.2022

godine

Potpis Dragan Perković

Financijski izvještaji u funkciji analize poslovanja i financijskog stanja poduzeća Pevex d.d. Sesvete

SAŽETAK

Analiza financijskih izvještaja predstavlja relevantan pokazatelj uspješnosti poslovanja te daje potrebne informacije o stanju poduzeća, kako internim tako i eksternim korisnicima o sigurnosti i uspješnosti ulaganja. Dodatno, menadžerima daje informacije o potencijalima poduzeća i olakšava planiranje te donošenje odluka. Završni rad podijeljen je u dva djela, teorijski i praktični dio. U teorijskom dijelu ukratko su pojašnjeni temeljni financijski izvještaji tj. bilanca, račun dobiti i gubitka, izvještaj o novčanim tokovima, izvještaj o promjenama kapitala i bilješke uz financijske izvještaje, analiza financijskih izvještaja pomoću vertikalne, horizontalne analize i financijski pokazatelji.

U praktičnom dijelu izvršena je analiza poduzeća Pevex d.d. za period od 2015. godine do 2020. godine kako bi se ocijenila uspješnost. Ocjenjivati će se rast i uspješnost poslovanja poduzeća kroz prizmu izlaska iz stečaja i uspješno provedenog restrukturiranja poduzeća. Uz sve navedene činjenice na kraju rada biti će donesen zaključak na temelju provedenih analiza o uspješnosti poslovanja poduzeća Pevex d.d. Sesvete.

Ključne riječi: financijskih izvještaji, analiza, financijski pokazatelji, horizontalna i vertikalna analiza, Pevex d.d. Sesvete

Sigurnost i uspješnost ulaganja

Financial reports in function of business analytics and financial state of company Pevex d.d. Sesvete

ABSTRACT

The analysis of financial statements is a relevant indicator of business performance and provides necessary information about the state of the company to both internal and external users, about the safety and success of investments. Additionally, it gives managers access to information about the company's potential and facilitates planning and decision-making.

The final paper is divided into two parts, a theoretical and a practical part. The theoretical part of paper briefly explains the basic financial statements, i.e., balance sheet, profit and loss account, cash flow statement, report on capital changes and notes to financial statements, the analysis of financial statements using vertical, horizontal analysis and financial indicators.

In the practical part, an analysis of the company Pevex d.d. was performed for the period from 2015 to 2020 year to evaluate success. The growth and success of the company's operations will be evaluated through the prism of recovering from bankruptcy and successful restructuring of the company. In the light of all the mentioned facts at the end of the final paper, a conclusion will be made based on the analyses that were carried out on the success of the business company Pevex d.d. Sesvete

Keywords: financial statements, analysis of financial statements, analysis of financial indicators, horizontal and vertical analysis, Pevex d.d. Sesvete.

Sadržaj

1. UVOD	1
2. FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI.....	2
2.1. Temeljni financijski izvještaji	2
2.2. Bilanca.....	3
2.3. Račun dobiti i gubitka	5
2.4. Izvještaj o novčanim tokovima	7
2.5. Izvještaj o promjenama kapitala.....	9
2.6. Bilješke uz financijske izvještaje	10
3. PODUZEĆE PEVEX D.D. SESVETE	11
3.1. Horizontalna analiza financijskih izvještaja.....	14
3.1.1. Horizontalna analiza bilance poduzeća Pevex d.d. Sesevete	15
3.1.2. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Pevex d.d. Sesevete	17
3.2. Vertikalna analiza financijskih izvještaja.....	18
3.2.1 Vertikalna analiza bilance poduzeća Pevex d.d. Sesevete	18
3.2.2. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Pevex d.d. Sesevete	20
4. ANALIZA PODUZEĆA PEVEX D.D. SESVETE POMOĆU FINANCIJSKIH POKAZATELJA.....	22
4.1. Pokazatelj likvidnosti poduzeća Pevex d.d. Sesevete	22
4.2. Pokazatelj zaduženosti poduzeća Pevex d.d. Sesevete	25
4.3. Pokazatelj aktivnosti poduzeća Pevex d.d. Sesevete	29
4.4. Pokazatelj ekonomičnosti poduzeća Pevex d.d. Sesevete.....	32
4.5. Pokazatelji profitabilnosti poduzeća Pevex d.d. Sesevete	34
4.6. Pokazatelj investiranja poduzeća Pevex d.d. Sesevete	37
5. ZAKLJUČAK	40
LITERATURA.....	42
Popis slika	43

Popis grafova.....	43
Popis priloga.....	43

1. UVOD

Razvojem suvremenog računovodstva pojavila se potreba za analizom financijskih izvještaja i ocjenom boniteta društva. Analiza omogućava odgovor na pitanje kako je poduzeće poslovalo u prethodnom razdoblju i kako poboljšati rezultat u narednom razdoblju. Analiza financijskih izvještaja preduvjet je racionalnog upravljanja poslovanjem i razvojem društva. Ovaj rad obrađuje financijske izvještaje poduzeća Pevex d.d. Sesvete u razdoblju od 6. godina.

Cilj rada je analiza financijskih izvještaja poduzeća Pevex d.d. Sesvete u razdoblju od 2015. do 2020. godine kako bi se ocijenio bonitet poduzeća. Pomoću vertikalne i horizontalne analize te financijskih pokazatelja ispitati će se uspješnost poslovanja poduzeća, tj. je li pozitivan ili negativan trend poslovanja. Primarni ciljevi završnog rada su: općenito definiranje temeljnih financijskih izvještaja, terminološki prikazati horizontalnu i vertikalnu analizu, pomoću pokazatelja analizirati financijske izvještaje poduzeća Pevex d.d. Sesvete te na osnovu dobivenih rezultata donijeti zaključak o uspješnosti poduzeća.

Za računanje podataka potrebnih u ovom radu bit će korišten Microsoft Office Excel, a dobiveni rezultati biti će prikazani u tablicama ili pomoću grafa. U radu će biti korištene metode istraživanja: analize, sinteze, dedukcije, deskripcije i komparacije

Završni rad se sastoji od pet poglavlja. U uvodnom dijelu biti će definirani ciljevi i metode istraživanja. U drugom poglavlju biti će opisani temeljni financijski izvještaji. U trećem poglavlju biti će kratak opis poduzeća Pevex d.d. Sesvete. U četvrtom poglavlju analiziraju se financijski izvještaji poduzeća Pevex d.d. Sesvete i pokazatelji uspješnosti za razdoblje od 6 godina. U petom poglavlju biti će donesen zaključak na temelju provedene analize financijskih izvještaja.

2. FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI

Financijski izvještaji predstavljaju presjek poslovanja poduzeća i pružaju informacije investitorima o bonitetu poduzeća. Predstavljaju najrelevantnije informacije kako internim tako i eksternim korisnicima. U modernom tržišnom gospodarstvu koje se neprestano mijenja te je pomalo konfuzno, pravovremena informacija je ključ za uspješno poslovanje, a kao takva menadžerima olakšava donošenje upravljačkih odluka. Postavlja se pitanje na koji način doći do relevantnih informacija. Jedna od najvažnijih izvora informacija je računovodstvo, gdje se podaci o promjenama vrijednosti svih stavki prikupljaju i obrađuju. Zatim se evidentiraju u financijske izvještaje poduzeća. S ciljem da se menadžeri što bolje informiraju o potencijalima poduzeća i olakša im se donošenje odluka, pristupa se analizi financijskih izvještaja koji su skup relevantnih informacija o poduzeću. Dobiveni rezultati se uspoređuju s internim ili eksternim podacima kako bi se ocijenila uspješnost poslovanja poduzeća te kako bi se ukazalo na eventualne poteškoće.

Analiza financijskih izvještaja ima zadatak prepoznati prednosti i nedostatke poduzeća. Ključnu ulogu ima u izradi poslovnog plana i kontrole. Daje smjernice menadžerima kod planiranja kako otkloniti nedostatke, a da se pritom maksimiziraju prednosti poduzeća. Treba naglasiti da prvenstveno daje financijske informacije koje jesu važne za poslovanje, ali ne obuhvaćaju sve segmente poslovanja poduzeća. Zato, menadžer prilikom donošenja odluka treba uzeti u obzir sve segmente poslovanja, a ne samo financijske informacije.

2.1. Temeljni financijski izvještaji

Za donošenje kvalitetnih odluka potrebna je optimalna informacijska podloga. Glavni dio podataka prikuplja se u računovodstvu. Zadatak računovodstva je prikupljanje i obrada podataka, a dobivene podatke evidentirati u financijskim izvještajima. Prema mišljenju Žager, et al.(2017: 91) „Financijski izvještaji predstavljaju završnu fazu računovodstvenog procesiranja podataka i pojavljuju se kao nositelji računovodstvenih informacija.“ Tako prema Zakonu o računovodstvu (Narodne novine, 2020) , temeljni financijski izvještaji su:

Bilanca

Račun dobiti i gubitka

Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti

Izvještaj o novčanim tokovima

Izvještaj o promjenama kapitala

Bilješke uz financijske izvještaje

Temeljni financijski izvještaji su zadnja etapa računovodstvene obrade podataka. Kao takvi moraju biti točni, pouzdani i komparativni. Temeljni financijski izvještaji su povezani te se trebaju promatrati zajedno kako bi se donijeli ispravni zaključci.

2.2. Bilanca

Bilanca spada u temeljne financijske izvještaje. Utvrđuje se kao prikaz imovine, obveza i kapitala na određeni dan. Važno je napomenuti da upućuje na financijski položaj poduzeća. „ Pod financijskim položajem uobičajeno se podrazumijeva stanje i međuodnosi imovine, obveza i kapitala određenog poduzeća.“ (Žager, et al., 2017: 93) Bilanca predstavlja dvojni prikaz imovine i bilježi se jednom u aktivni (lijeva strana) prema pojavnom obliku, a drugi put u pasivi (desna strana) prema ročnosti i podrijetlu imovine. Osnovni karakter dvojnog knjigovodstva je dvostruko promatranje ekonomskih kategorija. U aktivni se nalazi imovina poduzeća, a izvor te imovine nalazi se u pasivi. Prema mišljenju Meigs&Meigs (1999:20) „Popis imovine nam pokazuje koja sredstva poduzeće posjeduje; popis obveza i vlasničkog kapitala govori nam tko je opskrbio poduzeće tim sredstvima.“

Prilikom sastavljanja bilance treba voditi računa o dva segmenta, tj. izgledu bilance, strukturi imovine (aktiva) i kapitala i obveza (pasiva). Prema Žager, et al., (2017:104) redoslijed unosa pozicija aktive i pasive u bilanci ovisi o određenim kriterijima.

Kriterij funkcionalnosti uvjetuje da se u imovini unose prema funkcionalnim skupinama. Svaka stavka imovine unosi se zasebno (recimo, prvo se unosi kratkotrajna imovina a zatim dugotrajna).

Kriterij likvidnosti uvjetuje da se imovina unosi prema mogućnosti konvertiranja nenovčane imovine u novčani. Ovisno o načinu unosa stavki u aktivni razlikuju se padajuća likvidnost i rastuća likvidnost. Kriterij padajuće likvidnosti zahtjeva da se prvo unosi najlikvidniji oblik imovine (novac), nakon toga manje likvidni oblici imovine. Rastuća likvidnost uvjetuje da se prvo unosi najnelikvidniji oblik dugotrajne imovine, tj. nematerijalna, itd.

Kriterij namjene uvjetovan je pravilima financiranja imovine, tj. zapis pozicije pasive treba odgovarati obvezama i kapitalu

Kriterij ročnosti uvjetuje da se obveze unose prema njihovom dospijeću. Ročnost dijelimo na opadajuću (prvo se unosi kapital, a zatim sve druge dugoročne obveze, na kraju se unose kratkoročne obveze) ili rastuća ročnost (pozicije se unose u pasivi suprotno od opadajuće ročnosti).

Kako bilanca prikazuje imovinu s dva segmenta, to ukazuje na neophodnost bilančne ravnoteže:

$$AKTIVA = PASIVA$$

$$IMOVINA = OBVEZE + KAPITAL$$

„Imovina (aktiva) predstavlja resurse kojima se poduzeće koristi u ostvarenju svoje djelatnosti.“ (Žager, et al., 2017: 93) Pozicije koje se prikazuju u bilanci moraju biti u skladu s računovodstvenim zakonima. Prilikom unosa stavki imovine u bilanci treba voditi računa jesu li ispunjeni uvjeti:

- dobra koja posjeduje poduzeće
- imaju opipljivu vrijednost
- od dobara se može očekivati buduća korist

Imovina se dijeli prema vremenu potrebnom da se pretvori u novčani oblik. Shodno naznačenom, imovina se dijeli na dva opća dijela:

Kratkotrajna imovina – utroši se ili promijeni svoj oblik u periodu kraćem od jednog poslovnog ciklusa. Kratkotrajnu imovinu odlikuje stalna promjena oblika (novac se transformira u sirovinu, sirovina u proizvod, proizvod u potražnju, potražnja u novac). Za potrebe poslovnog odlučivanja potrebno je kratkotrajnu imovinu raščlaniti na segmente.

Slika 1 Oblici kratkotrajne imovine

Izvor: Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Ježovita, A., Žager, L., 2017:97

Dugotrajna imovina - potrebno je više od jednog poslovnog ciklusa da se utroši. Svrha dugotrajne imovine je pomaganje u poslovnom procesu kroz duži vremenski period, troši se i amortizira se postupno. Dugotrajnu imovinu raščlanjujemo na četiri segmente.

Slika 2 Oblici dugotrajne imovine

Izvor: Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Ježovita, A., Žager. L., 2017:99

Sva imovina koju poduzeće posjeduje ima svoje porijeklo. Porijeklo imovine dijeli se prema vlasništvu i roku dospijea. Način stjecanja imovina prema vlasništvu dijelimo na kapital i obaveze (tuđi izvor). Na osnovu ovakve podjele može se utvrditi zaduženost poduzeća. Prema roku dospijea imovina se dijeli na kratkoročne obveze (kratkoročni izvori), dugoročne obveze (dugoročni izvori) i kapital (trajne izvore).

Kapital - predstavlja materijalnu vrijednost koja može biti izražena u stvarima, imovini ili novcu koji je uložio jedan ili više vlasnika. Ulaganje kapitala u poduzeće služi za ulaganje u poduzeće s ciljem povećanja uloženog kapitala.

Dugoročne obveze - sve obveze koje stižu na naplatu u periodu dužem od jedne poslovne godine (identična kalendarskoj godini).

Kratkoročne obveze - obveze koje stižu na naplatu u periodu kraćem od jedne poslovne godine i očekuje se da će biti isplaćeni u najkraćem roku. Još se nazivaju i tekućom pasivom, tj. tekućim obvezama.

2.3. Račun dobiti i gubitka

Račun dobiti i gubitka je jedan od temeljnih financijskih izvještaja koji daje informacije o uspješnosti poduzeća u jednom poslovnom razdoblju. Razlika između prihoda i rashoda je dobit ili gubitak poslovnog razdoblja. Račun dobiti i gubitka pokazuje profitabilnost poslovanja i mogućnost stvaranja prihoda poduzeća. Za razliku od bilance koja statički prikazuje položaj

poduzeća, račun dobiti i gubitka prikazuje dinamički položaj poduzeća u poslovnom razdoblju. Iz gore navedenog odnosa prihoda i rashoda proizlazi relacija:

$$PRIHODI > RASHODA = DOBIT$$

$$PRIHODI < RASHODA = GUBITAK$$

Iz navedene relacije proizlazi ako su prihodi veći od rashoda, poduzeće posluje s dobiti, tj. povećava se kapital poduzeća. Isto vrijedi i obrnuto, ako poduzeće posluje s gubitkom dolazi do smanjenja kapitala.

Slika 3 Račun dobiti i gubitka

A) POSLOVNI PRIHODI
1. <i>Prihodi od prodaje</i>
2. <i>Ostali poslovni prihodi</i>
B) POSLOVNI RASHODI
3. <i>Rashodi od prodaje</i>
4. <i>Rashodi poslovanja</i>
5. <i>Ostali poslovni rashodi</i>
C) DOBIT/GUBITAK IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI
D) FINANCIJSKI PRIHODI
E) FINANCIJSKI RASHODI
F) DOBIT/GUBITAK IZ FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI
G) UKUPNI PRIHODI
H) UKUPNI RASHODI
I) BRUTO DOBIT
J) POREZ NA DOBIT
K) NETO DOBIT

Izvor: Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Ježovita, A., Žager. L., 2017:118

Prihodi se stvaraju uslijed/zbog povećanja ekonomske koristi u obliku povećanja imovine ili smanjenja obveza u obračunskom razdoblju. Prihodi se sistematiziraju po osnovi nastanka i dijele se:

Poslovni prihodi - rezultat osnovne djelatnosti poduzeća. U ukupnom zbroju prihoda zauzimaju najveći dio.

Financijski prihodi - prihodi od aktivnosti poduzeća na financijskom tržištu. Poduzeće višak financijskih sredstava ulaže u tuđe obveznice i dionice te na taj način ostvaruje određenu naknadu.

Ostali (izvanredni) prihodi - prihodi koji se ne pojavljuju redovito. Mogu nastati prodajom dugotrajne imovine, otpisom imovine zbog štete. Ovi prihodi ne bi trebali zauzimati veći dio ukupnih prihoda.

Rashodi se stvaraju uslijed odljeva imovine ili stvaranja novih obveza u obračunskom razdoblju, što za posljedicu ima smanjenje kapitala. Rashodi se dijele po osnovi nastanka na:

Poslovni rashod – rashodi nastali od obavljanja osnovne djelatnosti poduzeća, tj. troškovi nastali prodajom proizvoda, trošak nabave proizvoda, itd.

Financijski rashod – trošak korištenja tuđe financijske imovine. Najčešći financijski rashodi su kamate, negativna tečajna razlika.

Ostali (izvanredni) rashod – nepredviđeni rashodi na koje poduzeća nema utjecaj te ih ne može predvidjeti i izbjeći. Najčešći poslovni rashodi su otuđenje imovine, rashod zbog nastale štete.

2.4. Izvještaj o novčanim tokovima

Izvještaj o novčanim tokovima jedan je od temeljnih financijskih izvještaja i otkriva izvore, uporabu novca i novčanih ekvivalenata. Novčani ekvivalenti su dio kratkotrajne financijske imovine koja se brzo može unovčiti uz minimalni rizik promjene vrijednosti. Prikazuje novčane primitke i novčane izdatke u promatranom razdoblju. Dobivena vrijednost oduzimanja prihoda od rashoda naziva se čisti ili neto novčani tok.

Postoje dvije metode sastavljanja izvještaja o novčanim tokovima:

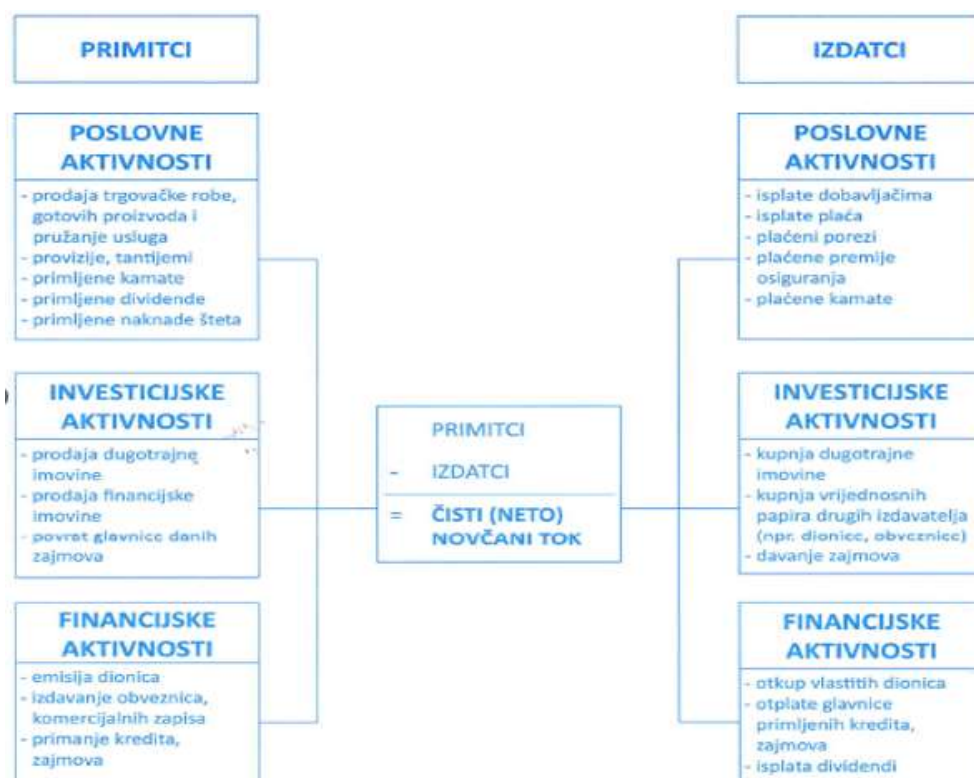
Direktna metoda je prikaz bruto novčanih primitaka i izdataka iz poslovnih, investicijskih i financijskih aktivnosti poduzeća u jednom promatranom razdoblju

Indirektna metoda je neto novčani tok iz poslovne aktivnosti sastavljen na osnovu početne i završne bilance, tj. ispravka dobiti ili gubitka za izvršene nenovčane uplate i isplate.

Segmenti koji čine izvještaj o novčanim tokovima su:

- Poslovne aktivnosti
- Investicijske aktivnosti
- Financijske aktivnosti

Slika 4 Shema novčanog toka

Izvor 1 Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Ježovita, A., Žager, L., 2017:118

Poslovna aktivnost jest osnovna aktivnost poduzeća iz koje ostvaruje najveći dio prihoda i rashoda. Neki od primjera novčanih tokova vezanih uz poslovne aktivnosti:

- Primitci od kupca
- Primitci od provizija
- Primitci od osiguranja
- Izdaci dobavljačima
- Izdaci za zaposlene
- Izdatci za porez

„Investicijske aktivnosti vezane su za promjene na dugotrajnoj imovini.“ (Žager, et al., 2017: 126) Neki od primjera primitaka i izdataka u investicijskim aktivnostima:

- Primitci od prodaje dugotrajne imovine
- Primitci od prodaje vlasničkih financijskih instrumenata
- Izdaci za kupnju dugotrajne imovine

- Izdaci za stjecanje vlasničkih financijskih instrumenata

Financijske aktivnosti su vezane uz financiranje poslovanja. „Obuhvaćaju promjene vezane uz iznos odnosno strukturu obveza i kapitala.“ (Žager, et al., 2017: 127) Neke od financijskih aktivnosti su:

- Primitci od emisija dionica
- Primitci od obveznica
- Primitci primljeni zajmovi i krediti
- Izdaci otplate glavnice kredita i zajmova
- Izdaci isplata dividendi
- Izdaci otkupa vlastitih dionica

Izvještaja o novčanim tokovima

Izvještaj o novčanim tokovima daje informaciju o financijskom položaju poduzeća, mogućnosti investiranja i potrebama za zaduženjem. Struktura i sadržaj točno su određeni propisima, kao i tko je dužan sastavljati financijske izvještaje.

2.5. Izvještaj o promjenama kapitala

Izvještaj o promjenama kapitala jedan je od temeljnih financijskih izvještaja koji prikazuje promjene kapitala između početne i završne bilance. Na promjene kapitala mogu utjecati poslovni rezultati tekuće godine dobitak/gubitak, uplate vlasnika, isplate dividende, promjena računovodstvene politike i sve promjene koje utječu na povećanje ili smanjenje kapitala. Za sastavljanje izvještaja koriste se podaci iz bilance (pasiva) i računa dobiti i gubitka.

Kapital poduzeća se sastoji od dvije pozicije, tj. zarađenog i temeljnog kapitala. “U izvještaju o promjenama kapitala trebaju detaljno prikazati promjene na bilo kojoj poziciji kapitala.“ (Žager, et al., 2017: 131) Dobit ima najveći utjecaj na povećanje kapitala, a gubitak i isplata dividende na smanjenje kapitala. Ove promjene mogu se prikazati u reduciranom obliku koji se naziva izvještaj o zadržanoj dobiti. Izvještaj ukazuje na informaciju u kojem omjeru se dijele zarada na zadržanu dobit i dividendu.

2.6. Bilješke uz financijske izvještaje

Bilješke uz financijske izvještaje daju informacije o detaljnijoj razradi pojedinih pozicija iz ostala četiri financijska izvještaja i pojašnjavaju iznose u financijskim izvještajima. Bilješke uz financijske izvještaje služe za lakše razumijevanje ostala četiri financijska izvještaja internim i eksternim korisnicima.

„U bilješkama trebaju također biti prikazane računovodstvene politike koje su bile korištene kod sastavljanja izvještaja s posebnim osvrtom na način utvrđivanja vrijednosti pozicija odnosno pravila procjene, moguća odstupanja od računovodstvenih standarda s razlozima odstupanja i kvantifikacije učinaka.“ (Žager, et al., 2017: 133)

Forma izvještaja nije određena te se mogu prikazati na razne načine kako vizualno tako i tehničkim rješenjima. Sadržaj bilješki i prezentiranje dodatnih informacija pomaže korisnicima izvještaja da steknu sliku o položaju poduzeća i donesu odluku o uspješnosti poduzeća.

3. PODUZEĆE PEVEX D.D. SESVETE

PEVEX d.d. je prvi hrvatski neprehrambeni trgovački lanac. Osnovan je 1990. godine u Bjelovaru kao Pevec d.o.o. tvrtka za prodaju alata za poljoprivredu i rezervnih dijelova za poljoprivredne strojeve. Kao tvrtka po principu „uradi sam“ Pevec d.d. prvi je odabir za kupnju proizvoda za izgradnju, opremanje i uređenje doma i vrta.

Do prve polovine devedesetih godina tvrtka je poslovala na području Bjelovara, a nakon toga počinje se širiti na cijelu Hrvatsku. Najveći rast tvrtka doživljava početkom dvije tisućite godine kada otvara četiri nova prodajna centra te se počinje širiti na regionalno tržište (BiH, Srbije i Sjeverne Makedonije). Kako bi smanjili trošak prijevoza robe, tvrtka počinje s kupnjom kamiona na lizing i u 2005. godini ima oko 500-tinjak vozila. Ta nagla ekspanzija poduzeća uz odabir pogrešnih lokacija za otvaranje novih poslovnih centara bila je pogubna za Pevec. U 2009. godini tvrtka ulazi u financijske probleme te je iste godine blokirana od strane Ministarstva financija. Iste godine tvrtka zatvara prodajne centre i odlazi u stečaj te dolazi do restrukturiranja kompanije kada se mijenja vlasnička struktura. Polovinom 2010. godine tvrtka počinje otvarati prodajne centre. U 2012. godini tvrtka izlazi iz stečaja spajajući dvije sestrinske tvrtke, Pevec Bjelovar i Pevec Zagreb se preoblikuje u Pevec d.d. Tvrtka u 2015. godine počinje investirati u nove prodajne centre te ih ima ukupno 19. Početkom 2017. godine tvrtka u sklopu prodajnih centara počinje otvarati cafe barove pod nazivom Samofino.

Slika 5 Pevec d.d. logo

Izvor Pevec d.d. 2022

Početkom 2020. godine tvrtka mijenja ime u Pevec d.d. „Ista preobrazba pripremala se već godinu dana, a čelnici tvrtke odlučili su je provesti zbog negativnog PR-a.“ (IT/Regionalni, 2020).

Pevec d.d. posluje u svim županijama te više od 20 gradova diljem Hrvatske i ima 27 prodajnih centara s preko 2000 zaposlenih djelatnika. Na kraju 2020. godine broj zaposleni djelatnika povećao se za 55,80% u odnosu 2015. godinu.

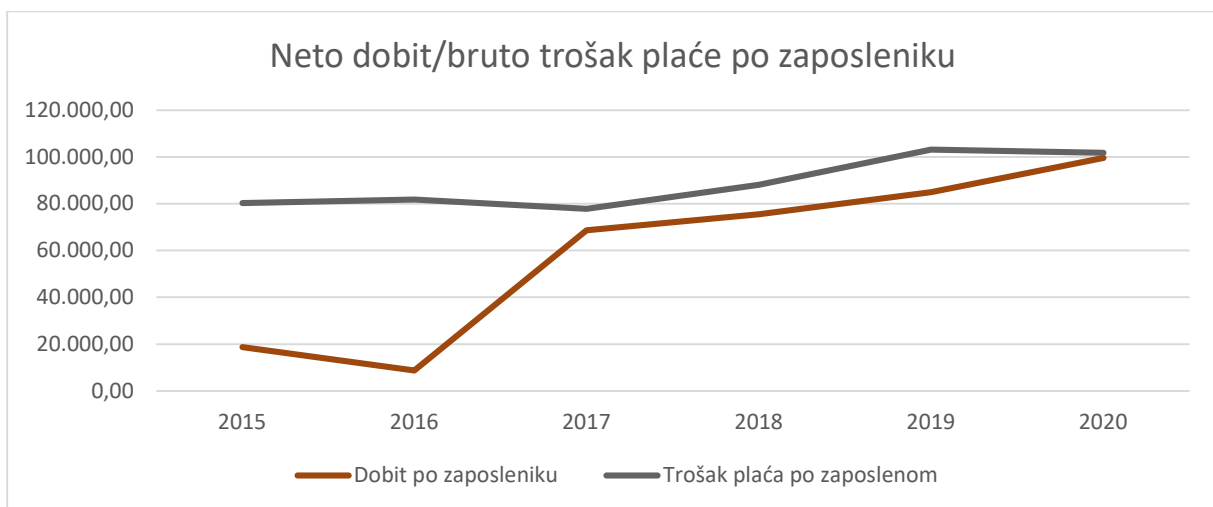
Graf 1 Broj zaposlenih u poduzeću Pevex d.d. Sesvete u periodu od 2015/20. godina

Izvor izrada autora : Javno objavljeni finansijski izvještaji preuzeti sa stranice Fine

Pevex d.d. Sesvete 2020. godinu završava s prihodima od 2.263.774.000,00 kn, a iznos neto dobiti je 199.416.000,00 kn.

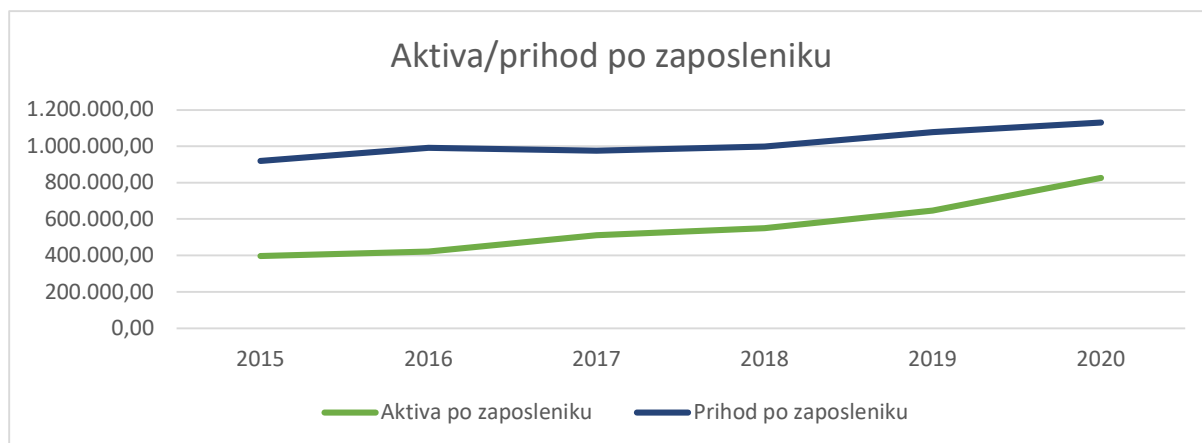
Graf 2 Neto dobit/ bruto trošak plaća po zaposleniku poduzeća Pevex d.d. Sesvete za 2015/20. godine

Izvor izrada autora : Javno objavljeni finansijski izvještaji preuzeti sa stranice Fine

U odnosu na prethodnu godinu bilježi porast ukupnih prihoda od 11,08%, a neto dobit se povećala za 24,08%. „Trgovački lanac Pevex isplatio je dioničarima dividendu u iznosu od 7.600 kuna po dionici iz dobiti za 2020., odnosno ukupno gotovo 95 milijuna kuna.“ (Poslovni dnevnik, 2021)

Graf 3 Aktiva/prihoda po zaposleniku poduzeća Pevex d.d. Sesvete u periodu 2015/20. godine

Izvor izrada autora : Javno objavljeni financijski izvještaji preuzeti sa stranice Fine

U istom razdoblju kontinuirani je rast troška osoblja. To je uzročno posljedična veza povećanja broja trgovačkih centara i broja zaposleni. Na kraju 2020. godine bruto plaće su se povećale za 97,56% u odnosu na 2015. godinu. Godišnji bruto trošak osoblja u 2020. godini iznosio je 203.703.000,00 kn.

Graf 4 Bruto trošak osoblja poduzeća Pevex d.d. Sesvete u periodu 2015/20. godine

Izvor izrada autora : Javno objavljeni financijski izvještaji preuzeti sa stranice Fine

Vizija je odgovor na pitanje gdje se poduzeće vidi u budućnosti, koji su dugoročni ciljevi i kako ih realizirati. Vizija poduzeća Pevex d.d. je biti dio svakog doma.

Misija poduzeća „ Pevex nije samo maloprodajni lanac neprehrambene robe već je u svome radu usmjeren na društveno odgovorno poslovanje čime daje veliki doprinos razvoju društva u cjelini, a kroz mnogobrojne donacije i sponzorstva projekata pokazuje svoju društvenu i socijalnu osjetljivost te brigu o zajednici u kojoj živi i radi.“ (Pevex d.d. 2022). Slogan poduzeća

je osmijeh na licima kupaca. Da su u tome uspjeli pokazuje i podatak da preko pola milijuna kupaca koji koristi njihovu karticu vjernosti.

3.1. Horizontalna analiza financijskih izvještaja

Horizontalna analiza prati dinamiku promjena pojedinih stavki u financijskim izvještajima tijekom više uzastopnih obračunskih razdoblja. Kako bi se dinamika promjena pratila kroz više obračunskih razdoblja ista mora biti usporediva. Prema mišljenju Crnkovića et al.(2010:125) “Usporedba se vrši jer se želi doći do zaključka o tome je li neka pojava značajna ili beznačajna, raste li ili pada, je li kretanja pozitivna ili negativna.“ Pomoću horizontalne analize pratimo tendenciju promjena stavki tijekom obračunskih razdoblja kao apsolutnih iznosa u najvažnijim stavkama računa dobiti i gubitka te bilance. Apsolutni iznos izračunavamo kada tekuću godinu stavimo u odnos s prethodnom godinom. Dobiveni rezultat prikazuje vrijednost stavki koje su se negativno ili pozitivno promijenile u odnosu na polaznu godinu.

Horizontalna analiza na primjeru materijalne imovine:

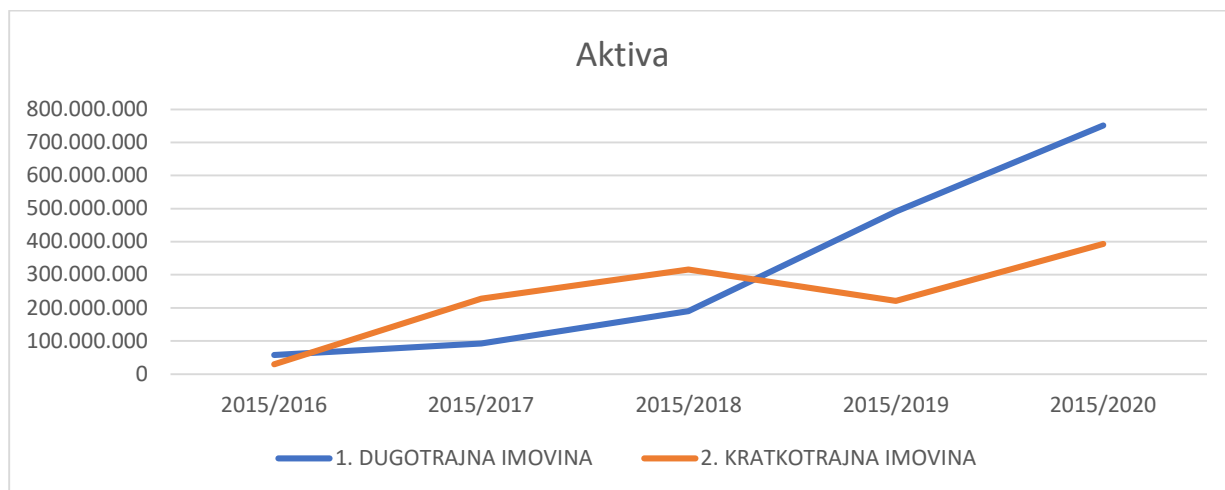
$$\text{postotna promjena mat. imovine} = \frac{\text{mat. imovina tekuća} - \text{mat. imovina pred}}{\text{mat. imovina pred}}$$

Horizontalna analiza provodi se pomoću komparativnih izvještaja računa dobiti i gubitka te bilance za više obračunskih razdoblja kako bi se utvrdile promjene i kretanje pojedinih stavki. Kod horizontalne analize ključna varijabla je vrijeme. Za izračun određuje se jedna polazna godina, a ostale promatrane godine kompariraju se s polaznom godinom. Dobivene rezultate moguće je interpretirati pomoću baznog indexa koji pokazuje brzinu promjena. I to na način da se izabere polazna godina, a vrijednost preostalih se iskazuje u postotku te godine. Drugi način izračuna je takav da se svaka godina komparira s prethodnom godinom. Horizontalna analiza daje dobar presjek poslovanja poduzeća. Lako se mogu uočiti promjene po stavkama bile one pozitivne ili negativne. Zahtjevniji dio je pravilno interpretirati dobivene rezultate. Horizontalnu analizu nije dobro provoditi u vrijeme inflacije, jer može dati iskrivljenu sliku o uspješnosti u odnosu na polaznu godinu.

3.1.1. Horizontalna analiza bilance poduzeća Pevex d.d. Sesvete

Horizontalna analiza bilance poduzeća Pevex d.d. Sesvete napravljena je usporedba za period od 2015. godine do 2020. godine i to na način da je 2015. godina određena kao bazna godina. U promatranom razdoblju primjećujemo konstantni rast ukupne imovine (aktive). Najveći porast ukupne imovine u odnosu na baznu godinu zabilježen je u 2020. te je iznosio 224,20% .

Graf 5 Horizontalna analiza aktive poduzeća Pevex d.d. Sesvete

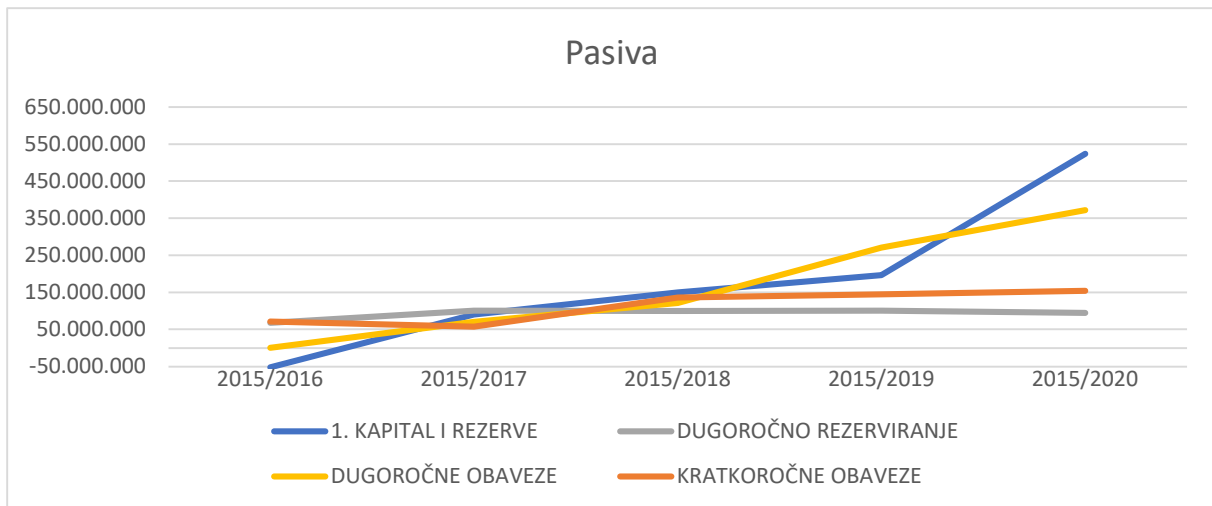

Izvor izrada autora : Javno objavljeni finansijski izvještaji preuzeti sa stranice Fine

To je rezultat ulaganja u dugotrajnu materijalnu imovinu. Stalni rast dugotrajne imovine u odnosu na baznu godinu posljedica je zaduženja poduzeća na finansijskom tržištu i investiranjem u nove poslovne objekte. Dugotrajna materijalna imovina kroz sva komparirana razdoblja ima tendenciju rasta te u 2020. godini je veća za oko 663,12% u odnosu na baznu godinu. Istodobno rast materijalne imovine ne prati rast nematerijalne imovine. Nematerijalna imovina kroz komparirana razdoblja ima tendenciju pada te u 2020. godini manja za oko 79,75% u odnosu na baznu godinu. Najveće smanjenje u odnosu na baznu godinu nematerijalne imovine za oko 82,33 % zabilježeno je u 2019. godini. Dugotrajna finansijska imovina za promatrano razdoblje bilježi rast u odnosu na baznu godinu. Najveći porast u odnosu na baznu godinu bilježi u 2019. godini kada iznosi oko 736,19%. Rast je zabilježen i u narednom kompariranom razdoblju. Kratkotrajna imovina u promatranom razdoblju ima tendenciju rasta te u 2020. godini doseže najveću vrijednost od 100,95% u odnosu na baznu godinu. Povećanje kratkotrajne imovine uzrokovano je prvenstveno povećanjem novca u banci i blagajni i zalihama trgovačke robe koje imaju tendenciju rasta. Najveći porast novca u banci i blagajni zabilježen je u 2020. godini i iznosi oko 2162,27%. Najveći porast zaliha u odnosu na baznu godinu zabilježen je u 2020. godini kada iznosi oko 57,57%. Potražnja od kupca za promatrano

razdoblje ima tendenciju rasta. U 2018. godini u odnosu na baznu godinu bilježi najveći porast za oko 459,27%. Nešto manji rast zabilježen je i u narednim godinama te u 2020. godini iznosi 251,23%. Kratkotrajna financijska imovina u zadnje dvije godini promatranog razdoblja ima tendenciju pada i u 2020. godini je manja za oko 58,51% u odnosu na baznu godinu.

Graf 6 Horizontalna analiza pasive poduzeća Pevex d.d. Sesvete

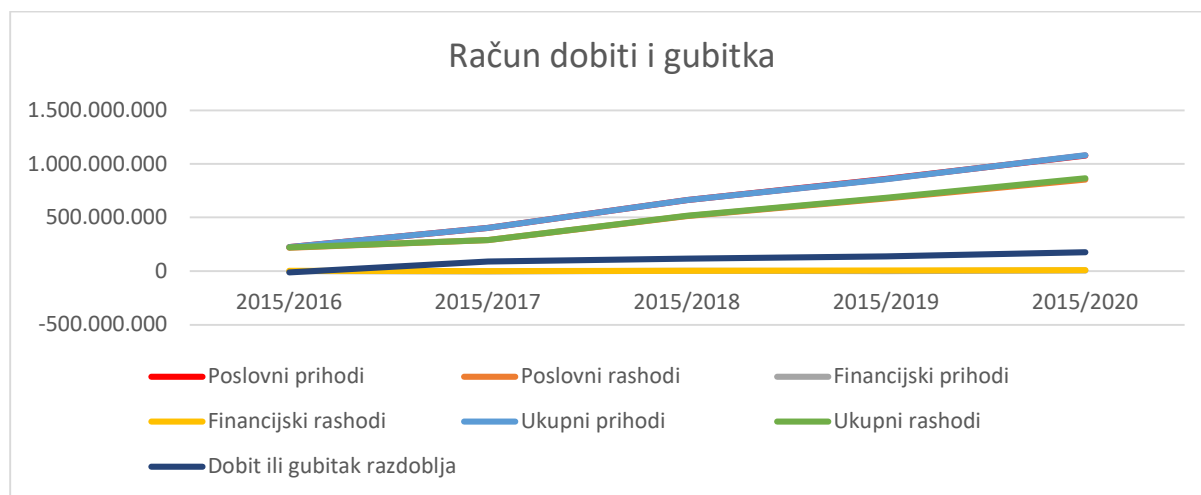
Izvor izrada autora : Javno objavljeni financijski izvještaji preuzeti sa stranice Fine

U pasivi kroz promatrano razdoblje najveće promjene zabilježene su kod dugoročnih obveza. Na početku promatranog razdoblja poduzeće Pevex d.d. Sesvete nije imalo dugoročne obveze tablica 3 u prilogu. U 2016. godini poduzeće Pevex d.d. Sesvete počinje se dugoročno zaduživati. Trend zadužuje, tj. porast dugoročnih financijskih obveza nastavlja se i u narednom periodu. U 2020. godini, postotni iznos dugoročnih obveza u pasivi iznosi oko 22,45%. Porastom dugoročnih obveza mijenja se struktura same pasive. Kratkoročne obveze u promatranom razdoblju imaju tendenciju rasta. Najveći iznos porasta zabilježen je u 2020. te iznosi oko 63,28%. Smanjenje kapitala i rezervi u 2016. godini u odnosu na prethodnu godinu posljedica je prikazanog gubitka u 2016. godini. Kapitali rezerve nakon 2016. godine imaju tendenciju rasta te se u 2020. godini povećavaju za 204,95% u odnosu na baznu godinu. Na povećanje kapitala i rezervi utječe rast neto dobiti. U 2019. godini dolazi do povećanja temeljnog kapitala, što je posljedica odluke menadžmenta o smanjenju broja dionica. Dugoročna rezerviranja za promatrano razdoblje imaju tendenciju rasta. Najveći rast bilježi 2019. godina kada su se povećala dugoročna rezerviranja u odnosu na prethodnu za oko 912,10% u odnosu na baznu godinu. Kao i kod aktive najveće povećanje pasive zabilježeno je u 2020. u iznosu od 224,20%.

3.1.2. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Pevex d.d. Sesvete

U promatranom razdoblju primjećuje se stalni rast ukupnih prihoda tablica 4 u prilogu. Najveći porast ukupnih prihoda od 91,63 % zabilježen je u 2020. u odnosu na baznu godinu. Porast ukupnih prihoda posljedica je porasta poslovnih prihoda koji imaju dinamiku rasta. U 2016. godini poslovni prihodi su porasli za 0,19% u odnosu na baznu godinu. Na kraju promatranog razdoblja povećanje iznosi 91,46 % u odnosu na baznu godinu.

Graf 7 Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Pevex d.d. Sesvete

Izvor izrada autora : Javno objavljeni financijski izvještaji preuzeti sa stranice Fine

Financijski prihodi u promatranom razdoblju osciliraju. Udio financijskih prihoda u ukupnim prihodima manji je od 0,40% te nema utjecaj na rast ukupnih prihoda. Isto vrijedi za financijske rashode. Ukupni rashodi u promatranom razdoblju imaju tendenciju rasta. U 2016. godini porasli su za 0,19 % u odnosu na prethodnu godinu. Rast ukupnih rashoda je posljedica rasta poslovnih rashoda. Poslovni rashodi prate dinamiku rasta poslovnih prihoda. Najveći rast poslovnih rashoda u odnosu na baznu godinu je u 2020. godini i iznosi 74,00%. Neto dobit osim u 2016. godini za promatrana razdoblje ima tendenciju rasta. U 2016. godini imamo pad neto dobiti u iznosu od 0,48% u odnosu na baznu godinu što je posljedica prikazanog gubitka. U 2020. godini najveća je razlika između apsolutnih vrijednosti poslovnih rashoda i poslovnih prihoda što za posljedicu ima povećanje neto dobiti 727,76% u odnosu na baznu godinu..

3.2. Vertikalna analiza financijskih izvještaja

Vertikalna analiza komparira financijske podatke u jednom obračunskom razdoblju (kalendarska godina). Ova analiza prikazuje strukturne financijske izvještaje koji osiguravaju uvid u pozicije financijskih podataka u jednom obračunskom razdoblju. Izračunavaju se tako da se u bilanci ukupna aktiva i pasiva izjednači sa 100, a ostale stavke izračunavaju kao postotni udio od aktive ili pasive. Omogućuju praćenje dinamike postotnih promjena pojedinačnih stavki aktive ili pasive kroz niz godina. Vertikalna analiza, računa dobiti i gubitka izračunavamo na način da prihod od prodaje izjednačimo sa 100, a ostale stavke dobijemo kao postotak prihoda od prodaje.

Primjer vertikalne analize za rashod od prodaje:

$$\text{postotna promjena rashoda od prodaje} = \frac{\text{rashod od prodaje}}{\text{prihod od prodaje}} \times 100$$

(Žager, et al., 2017: 276) navodi u sklopu ocjene poslovanja pomoću vertikalne analize na temelju strukturnih financijskih izvještaja su usmjereni na dva važna aspekta:

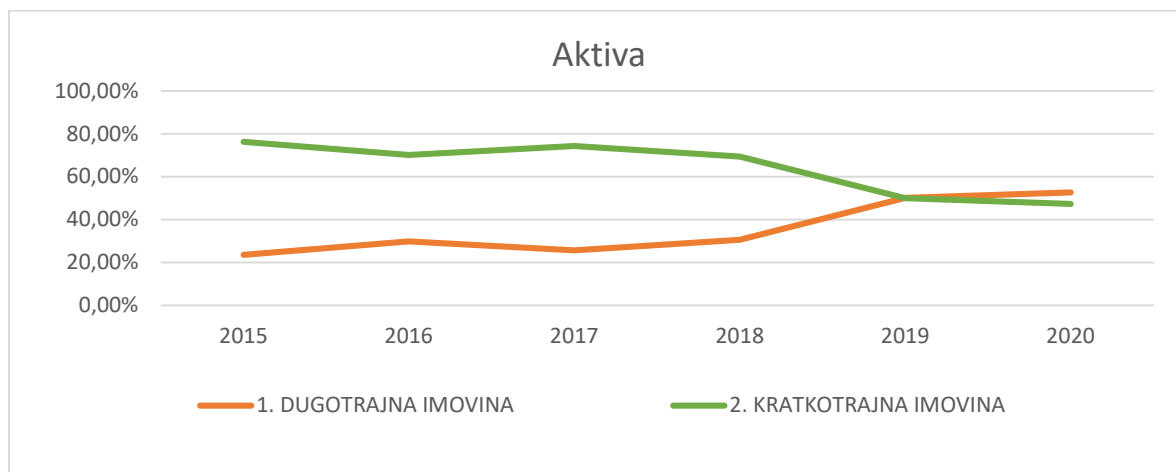
- Razmatranje izvora imovine društva koji mogu biti kratkoročne obveze, dugoročne obveze i vlastiti izvori.
- Razmatranje strukture imovine koja se prije svega odnosi na odnos kratkotrajne i dugotrajne imovine koji je prije svega determiniran djelatnošću koje društvo obavlja.

3.2.1 Vertikalna analiza bilance poduzeća Pevex d.d. Sesvete

Vertikalna analiza poduzeća Pevex d.d. Sesvete služi za uspoređivanje financijskih podataka u jednoj poslovnoj godini. Pregledom strukture bilance tablica 5 u prilogu na početku promatranog razdoblja uočava se visoki udio kratkotrajne imovine od 76,33% u ukupnoj aktivi. U narednim razdobljima može se primijetiti tendenciju pada udjela kratkotrajne imovine u ukupnoj aktivi te u 2020. godini iznosi 47,31%. Pregledom strukture kratkotrajne imovine u 2015. godini primjećuje se da je udio zaliha iznosi 53,76%, financijska imovina 14,21%, potražnja od kupca 6,62% te novac na banci i blagajni ima mali udio od 1,75%. Udio zaliha u kratkotrajnoj imovinu u narednim razdobljima ima linearni pad te u 2020. iznosi 26,13%. Postotak kratkotrajne financijske imovine kroz promatrano razdoblje ima tendenciju smanjenja

te u 2020. godini iznosi 1,82%. Udio potražnje od kupca u kratkotrajnoj imovini, u početku promatranog razdoblja raste te u 2017. godini iznosi 20,30%. Nakon toga u narednim periodima pada te u 2020. iznosi 7,17%. Udio novca u banci i blagajni u 2015. godini iznosi 1,75% i stagnira do 2019. godine, tj. nema značajnijih povećanja odnosno smanjenja. Porast udjela novca u banci blagajni se nastavlja u 2020. godini te iznosi 12,20% ukupne aktive. Suprotno od kratkotrajne imovine koja bilježi pad, dugotrajna imovina bilježi rast.

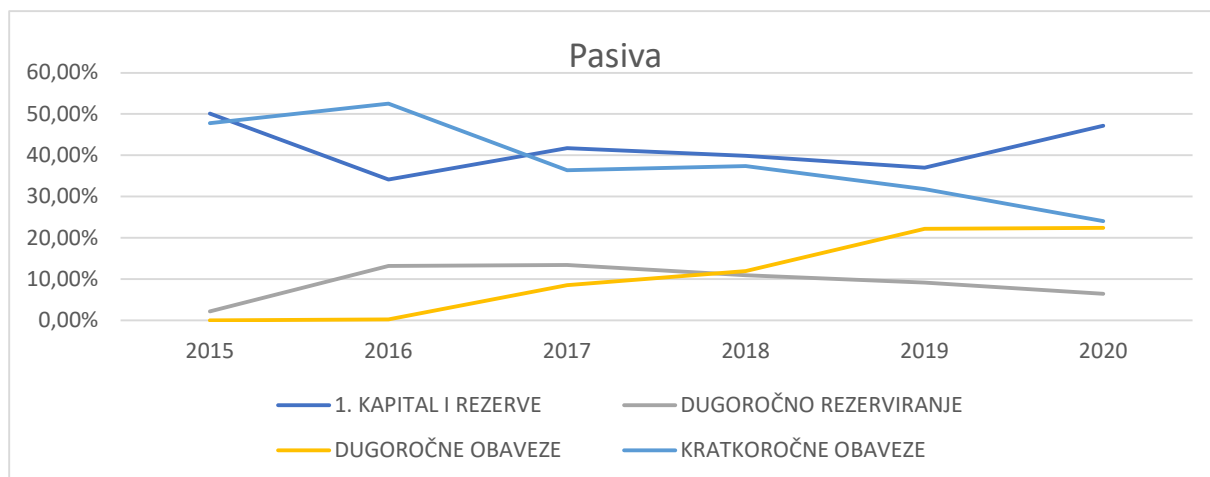
Graf 8 Vertikalna analiza aktive poduzeća Pevex d.d. Sesvete

Izvor izrada autora : Javno objavljeni financijski izvještaji preuzeti sa stranice Fine

U 2015. godini dugotrajna imovina čini 23,67% ukupne aktive, dok u 2020. godini iznosi 52,65%. Prvenstveno se misli na materijalnu imovinu koja ima rast. Rast materijalne imovine se poklapa s povećanim intenzitetom ulaganja u nove prodajne centre i poslovnice u 2019 i 2020 godini. U 2015. godini materijalna imovina čini 21,96% ukupne aktive, dok u 2020. godini iznosi 51,69%. Postotni udio nematerijalne imovine iz godine u godinu se smanjuje, tj. u 2015. godini je iznosio 1,28% a u 2020. godini iznosi 0,08%. Dugotrajna financijska imovina raste do 2018. te iznosi 1,83%, nakon toga slijedi smanjenje i u 2020. godini iznosi 0,91%. Usporedbom strukture pasive za promatrano razdoblje uočava se smanjenje kapitala i rezervi do 2019. godine u kojoj iznosi 36,97%. U 2020. godini raste te iznosi 47,11%. Rast kapitala i rezervi u 2020. godini posljedica je zadržane dobiti i dobiti tekućeg razdoblja. Udio temeljnog kapitala ima tendenciju smanjenja. U 2015. godini čini 25,57% ukupne aktive dok u 2020. godini iznosi 7,97%. Dugoročna rezerviranja u ukupnoj pasivi na početku promatranog razdoblja iznose 2,16% te rastu do 2017. godine kada iznose 13,44%. nakon toga slijedi pad i u 2020. godini iznose 6,38%.

Graf 9 Vertikalna analiza pasive poduzeća Pevex d.d. Sesvete

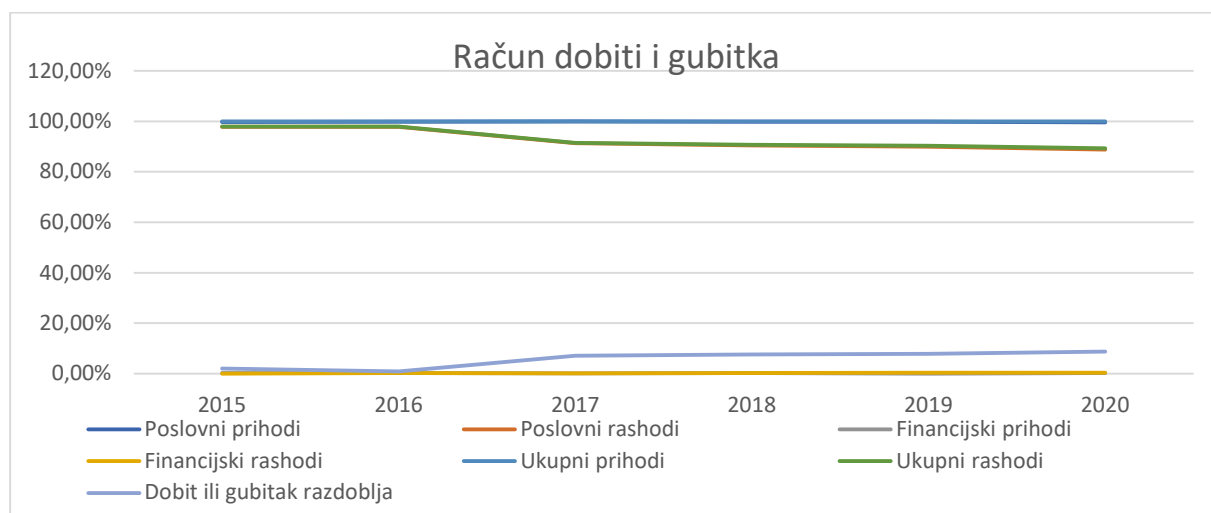
Izvor izrada autora : Javno objavljeni financijski izvještaji preuzeti sa stranice Fine

Na početku promatranog razdoblja poduzeće Pevex d.d. Sesvete nije imalo dugoročnih obveza. U 2016. iznosi 0,16% ukupne pasive, nakon toga slijedi rast te u 2020. godini iznosi 22,45%. Rast dugoročnih obveza poklapa se s porastom investiranja u nove trgovačke centre i uzimanjem dugoročnih kredita. Kratkoročne obveze na početku promatranog razdoblja iznose 47,75% te rastu i naredne godine do iznosa 52,56%. Nakon 2016. godine kratkoročne obveze padaju i u 2020. godini iznose 24,05%.

3.2.2. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Pevex d.d. Sesvete

Strukturalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Pevex d.d. Sesvete pokazuje da najveći udio u ukupnim prihodima i rashodima otpada na poslovne prihode i poslovne rashode tablica 6 u prilogu. Najveći udio poslovnih prihoda ostvaruje se prodajom. Prihodi od prodaje čine preko 99,60% ukupnih prihoda poduzeća Pevex d.d. Sesvete te stagniraju u promatranom razdoblju. Financijski prihodi osciliraju tijekom promatranog razdoblja. Najniži udio u ukupnim prihodima je u 2019. godini i iznosi 0,10%, a najviši u 2020. godini i iznosi 0,37%. Ukupni rashodi u promatranom razdoblju pokazuju tendenciju pada u ukupnim prihodima te u 2020. iznose 89,34%. Poslovni rashodi čine najveći udio ukupnih rashoda te imaju tendenciju smanjenja. U 2020. godini iznose 88,86% u ukupnim prihodima. Financijski rashodi u promatranom razdoblju imaju tendenciju porasta. Najviši iznos financijskih rashoda u ukupnim prihodima zabilježen je 2020. godine i iznosi 0,48%.

Graf 10 Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Pevex d.d. Sesvete

Izvor izrada autora : Javno objavljeni financijski izvještaji preuzeti sa stranice Fine

Financijski prihodi i rashodi u strukturi ukupne dobiti nemaju veliku važnost. U promatranom razdoblju su u prosjeku manji za 20 puta od neto dobiti. Neto dobit izuzev 2016. godinu ima tendenciju rasta. Na kraju se može zaključiti da prihodi rastu brže od rashoda. To znači bolju profitabilnost za poduzeće Pevex d.d. Sesvete.

4. ANALIZA PODUZEĆA PEVEX D.D. SESVETE POMOĆU FINANCIJSKIH POKAZATELJA

Financijski pokazatelji spadaju u jedan od najvažnijih alata analize financijskih izvještaja. Računaju se iz dva temeljna financijska izvještaja, a to su: bilance i računi dobiti i gubitka. Izračunavaju se tako da se određene veličine stavljaju u omjer jedna nasuprot drugoj. Ovisno o tome što se promatra mogu se podijeliti u dvije skupine. Prva skupina pokazatelja računa se iz bilance i oni su presjek događaja na točno određeni dan. Druga skupina pokazatelja računa se iz računa dobiti i gubitka. Isti predstavljaju presjek događaja za određeno razdoblje. Financijski pokazatelji menadžerima daju uvid u informacije o uspjehu poslovanja poduzeća te načinu alociranja svojih resursa. Na taj način pomažu u donošenju odluka. Financijski pokazatelji mogu se podijeliti u skupine (Žager, et al., 2017: 44) :

- Pokazatelj likvidnosti
- Pokazatelj zaduženosti
- Pokazatelj aktivnosti
- Pokazatelj profitabilnosti
- Pokazatelj ekonomičnosti
- Pokazatelj investiranja

4.1. Pokazatelj likvidnosti poduzeća Pevex d.d. Sesvete

„Likvidnost se može definirati kao sposobnost plaćanja tekućih obveza.“(V.Belak,2014:130). Pokazatelji likvidnosti se izračunavaju iz podataka u bilanci koja je sastavljena na točno određeni dan. Isti mogu biti neizvjesni jer ovise o količini zaliha, količini novca na dan sastavljanja bilance.

Koeficijent trenutne likvidnosti je nesiguran pokazatelj jer ovisi o količini novca na žiro-računu te lako može stvoriti lažnu sliku o likvidnosti poduzeća. Računa se kao omjer novca i kratkoročnih obveza. U brojniku je novac, a u nazivniku su kratkoročne obveze. Ovim pokazateljem se računa najbrža trenutna likvidnost.

$$\text{Koefficient trenutne likvidnosti} = \frac{\text{novac}}{\text{kratkoročne obaveze}}$$

Kako bi se stvorila prava slika o uspješnosti poduzeća ovaj pokazatelj trebao bi se pratiti kroz duže razdoblje. Vrijednosti ovog pokazatelja ne bi trebao imati značajna odstupanja kako bi se donijela ispravna ocjena likvidnosti poduzeća.

Koefficient ubrzane likvidnosti je nešto sigurniji pokazatelj. Referentna vrijednost mora biti veća ili jednaka 1. Računa se kao omjer kratkotrajne imovine bez zaliha i kratkoročnih obveza. Zalihe se smatraju najlikvidnijim dijelom kratkotrajne imovine. U brojniku se nalazi kratkotrajna imovina bez zaliha, a u nazivniku kratkoročne obveze. Izražava se sposobnost poduzeća da u kratkom roku podmiri dospjele kratkoročne obveze.

$$\text{koefficient ubrzane likvidnosti} = \frac{\text{kratkotrajna imovina} - \text{zalihe}}{\text{kratkoročne obaveze}}$$

„Neovisno o pristupu izračuna pokazatelja, jasan je zahtjev da se mora raditi o imovini koja je bez značajnih gubitaka vrijednost unovčiva u roku od otprilike tri mjeseca.“ (Žager, et al., 2017: 46)

Koefficient tekuće likvidnosti računa se kao omjer kratkotrajne imovine i kratkoročnih obveza. Referentna vrijednost trebala bi biti veća ili jednaka 2. Ako poduzeće želi uspješno plaćati/servisirati dospjele obveze u pravilu mora imati dvostruko više kratkotrajne imovine od kratkoročnih obveza.

$$\text{koefficient tekuće likvidnosti} = \frac{\text{kratkotrajna imovina}}{\text{kratkoročne obaveze}}$$

Ako je referentna vrijednost manja od 2, to ukazuje na nepostojanje radnog kapitala. Poduzeće dio svoje kratkotrajne imovine financira iz dugoročnih obveza. Radni kapital se računa kao razlika kratkotrajne imovine i kratkotrajnih obveza. Prilikom izračuna ovog pokazatelja važno je obratiti pozornost na strukturu zaliha.

Radni kapital izračunava se kao razlika kratkotrajne imovine i kratkotrajnih obaveza. Pokazuje koliko se kratkotrajne imovine financira iz dugoročnih izvora.

$$\text{radni kapital} = \text{kratkotrajna imovina} - \text{kratkoročne obaveze}$$

Poželjno je da poduzeće ima što više radnog kapitala, što u pravilu znači veću likvidnost i financijsku stabilnost poduzeća.

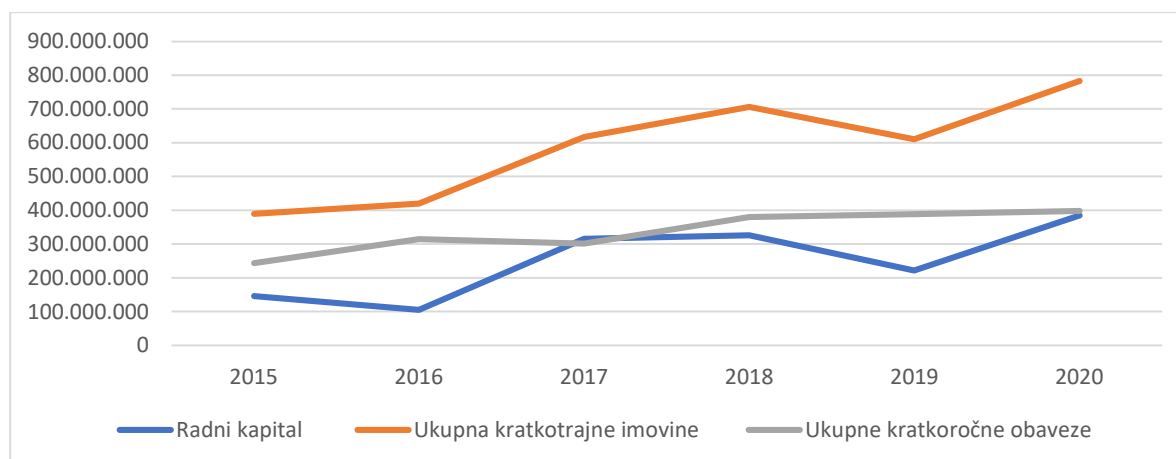
Koeficijent financijske stabilnosti računa se kao omjer dugotrajne imovine i zbroj kapitala i dugoročnih obveza. Referentna vrijednost mora biti manja od 1.

$$\text{koeficijent financijske stabilnosti} = \frac{\text{dugotrajan}}{\text{kapital} + \text{dugoročne obaveze}}$$

U pravilu bi poduzeća trebala težiti što nižem koeficijentu financijske stabilnosti. Niži koeficijent znači veću likvidnost poduzeća. “Koeficijent financijske stabilnosti pokazuje koliko se dugoročnih izvora financiranja koristi za financiranje dugotrajne imovine.“ (Žager, et al., 2017: 46). Ukoliko je ovaj pokazatelj veći od 1, to ukazuje na izostanak radnog kapitala što znači da se dugotrajna imovina financira iz kratkoročnih izvora.

Pokazatelj likvidnosti poduzeća Pevex d.d. Sesvete - u promatranom razdoblju radni kapital poduzeća Pevex d.d. Sesvete stalno je pozitivan te u nekim godinama prelazi ili se izjednačava s tekućim obvezama. To znači da poduzeće Pevex d.d. Sesvete ima rezerve radnog kapitala za održavanje likvidnosti i podmirenje kratkoročnih obveza.

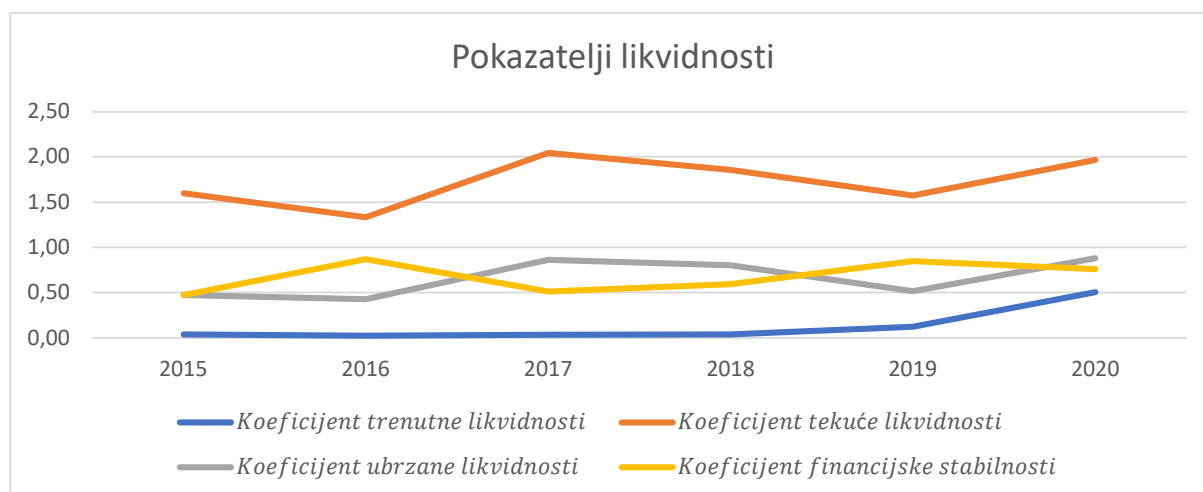
Graf 11 Radni kapital poduzeća Pevex d.d. Sesvete

Izvor izrada autora: Javno objavljeni financijski izvještaji preuzeti sa stranice Fine

U tablici 7 u prilogu prikazan je izračunati koeficijent trenutne likvidnosti koji je zadovoljavajući za period 2019./20.. Ako se promatra zadnja godina i iznosi kada poduzeće Pevex d.d. Sesvete više od polovine svojih kratkoročnih obveza može platiti odmah, koeficijent trenutne likvidnosti 2020. u odnosu na 2019. godinu porastao je za 0,39, a u odnosu na 2015. godinu za 0,47. Iz izračunatih koeficijenata za prve tri godine promatranog razdoblja može se zaključiti da poduzeće posluje na granici likvidnosti i nije blokirano. Ako se uspoređi kontrolna vrijednost koeficijenta tekuće likvidnosti (treba biti veći od 2) i dobivenih rezultata iz tablice 7 u prilogu, primjećuje se da je koef. tekuće likvidnosti samo u 2017. godini viši od kontrolne vrijednosti.

Graf 12 Pokazatelji likvidnosti poduzeća Pevex d.d. Sesvete

Izvor izrada autora: Javno objavljeni financijski izvještaji preuzeti sa stranice Fine

U zadnjoj godini promatranog razdoblja primjećuje se da koef. tekućeg omjera raste u odnosu na 2015. godinu i to za 0,37. Tekuća likvidnost upućuje na nedostatak likvidnog fonda. Budući da poduzeće ima dovoljno radnog kapitala, to ne dovodi u pitanje njihovu likvidnost. Referentna vrijednost ubrzane likvidnosti trebao bi biti 1. Zbroj novca i potražnje trebao bi biti veći od kratkoročnih obveza. Ako se uspoređi kontrolna mjera s podacima iz tablice 7 u prilogu, primjećuje se da je vrijednost koeficijenta ubrzane likvidnosti ispod 1. Najniža vrijednost koeficijenta je u 2016. i iznosi 0,43, što upućuje na veliku količinu zaliha u ukupnom zbroju kratkotrajne imovine. U narednim godinama koeficijent ubrzane likvidnosti raste tako da 2020. iznosi 0,88 te je za očekivati da će nastaviti s rastom. Koeficijent financijske stabilnosti trebao bi uvijek biti manji od 1. Promatrajući dobivene podatke primjećuje se da je najniža vrijednost koeficijenta financijske stabilnosti bila u 2015. godini, tj. da 53% svojih dugoročnih izvora koristi za financiranje kratkotrajne imovine. U narednim godinama koeficijent financijske stabilnosti raste, tako da 2019. ima najveću vrijednost i iznosi 0,85. U 2020. godini koeficijent pada te iznosi 0,76. Za konačnu ocjenu likvidnosti poduzeća Pevex treba uzeti u obzir činjenicu da je izašlo iz stečaja.

4.2. Pokazatelj zaduženosti poduzeća Pevex d.d. Sesvete

„Svi pokazatelji zaduženosti formirani su na temelju bilance i zapravo su odraz strukture pasive i govore koliko je imovine financirano iz vlastitoga kapitala (glavnice) te koliko je imovine financirano iz tuđeg kapitala (obveza).“ (Žager, et al., 2017: 48). Ovaj pokazatelj

ukazuje na strukturu kapitala kao i na načine financiranja imovine. Ovisno od toga iz kojeg temeljnog financijskog izvještaja se računa, razlikujemo statičku i dinamičku zaduženost. Dinamička zaduženost se računa iz računa dobiti i gubitka, a statička iz bilance. Ovaj pokazatelj služi za procjenu sigurnosti poslovanja.

Koeficijent zaduženosti pokazuje u kojem obimu poduzeće koristi posuđeni kapital za vlastito financiranje. Referentna vrijednost ovog koeficijenta bi trebala biti manja od 50%.

$$\textit{koeficijent zaduženosti} = \frac{\textit{ukupne obveze}}{\textit{ukupna imovina}}$$

Pomoću ovog pokazatelja izračunava se postotak imovine poduzeća koja je stečena zaduženjem. Što je manji omjer imovine i obveza, manji je financijski rizik. Neki autori smatraju da je prihvatljiv rizik kada koeficijent zaduženosti nije veći od 67%¹.

„**Koeficijent vlastitog financiranja** pokazuje koliko je dio ukupne imovine financiran vlastitim izvorom sredstava.“(Crnković et al., 2010: 131). Referentna mjera za korištenje vlastitog kapitala je više od 50%.

$$\textit{koeficijent vlastitog financiranja} = \frac{\textit{kapital i rezerve}}{\textit{ukupna imovina}}$$

Smatra se prihvatljivim rizikom kada vrijednost pokazatelja nije manja od 33%, a maksimum financijske poluge jednak je 16%. “Ono što se bitno razlikuje kod stupnja samofinanciranja u odnosu na stupanj zaduženosti je da stupanj samofinanciranja nema ograničenja u maksimumu.“ (V.Belak,2014:181).

Koeficijent financiranja računa se kao omjer ukupnih obveza i glavnice. Kontrolna mjera treba biti jednaka ili manja od 1. Prihvatljivim rizikom smatra se ako vrijednost ovog koeficijenta nije viša od 2, ali pod uvjetom da dugoročne obveze na prelaze 1/3 ukupnih obveza.

$$\textit{koeficijent financiranja} = \frac{\textit{ukupne obveze}}{\textit{glavnica}}$$

Ako je previsoka vrijednost koeficijenta financiranja, to ukazuje na moguće poteškoće pri servisiranju financijskih obveza.

¹ V.Belak, Analizi poslovanja uspješnosti navodi „Mjera prihvatljivog rizika koju predstavlja stupanj zaduženosti od 67% često se smatra vrlo konzervativnom odnosno vrlo strogom mjerom.“

Pokriće troškova kamata pokazuje koliko se poduzeće može zadužiti tj. koliko puta je bruto dobit veća od kamata. Računa se na osnovu podataka iz računa dobiti i gubitka. Tablica...graf

$$\text{pokriće troškova kamata} = \frac{\text{zarada prije kamata i poreza}}{\text{rashod od kamata}}$$

Referentna vrijednost pokazatelja je veća od 4. Ako je vrijednost pokazatelja manja od 1, u tom slučaju poduzeće od cjelokupne dobiti prije poreza ne može podmiriti trošak kamata na posuđena financijska sredstva.

Stupanj pokrića I računa se kao omjer glavnice i dugotrajne imovine. Izračunava se na osnovu podataka u bilanci. Predočava koliko se dugotrajne imovine financira iz vlastitih izvora.

$$\text{stupanj pokrića I} = \frac{\text{kapital i rezerve}}{\text{dugotrajna imovina}}$$

Referentna vrijednost ovog pokazatelja trebala bi biti jednaka ili veća od 1. Za poduzeće je važno da je ovaj pokazatelj što veći.

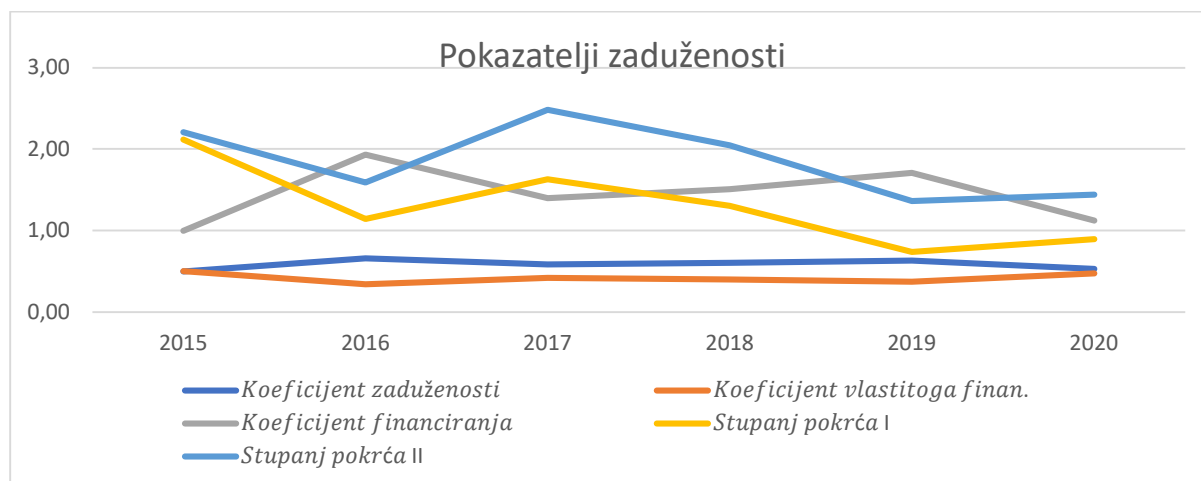
Stupanj pokrića II računa se kao omjer glavnice uvećane za dugoročne obveze i dugotrajne imovine. Izračunava se na osnovu podataka u bilanci. Referentna vrijednost uvijek mora biti veća od 1, iz razloga što se dio kratkotrajne imovine financira iz dugoročnih izvora.

$$\text{stupanj pokrića II} = \frac{\text{glavnica + dugoročne obaveze}}{\text{dugotrajna imovina}}$$

Pokazatelj zaduženosti poduzeća Pevex d.d. Sesvete - Referentna vrijednost koeficijenta zaduženosti treba biti manja od 50 %. Kod poduzeća Pevex d.d. Sesvete u promatranom razdoblju koeficijent zaduženosti poprima vrijednosti od 50 % do najveće vrijednosti u 2016. godini koja iznosi 66 % tablice 8 u prilogu. U narednom periodu prisutna je tendencija pada koeficijenta te na kraju promatranog razdoblja iznosi 53%. Vrijednost koeficijenta zaduženosti ne prelazi 67%, što se smatra prihvatljivim rizikom. Koeficijent zaduženosti veći je od referentne vrijednosti zbog utjecaja rezerviranja koja su netipične obveze. Rezerviranja su napravljena da se smanji rizik poslovanja. Iz toga proizlazi da vrijednost koeficijenta zaduženosti poduzeća Pevex d.d. Sesvete pokazuje veći rizik od stvarnog. Vrijednost koeficijenta vlastitog financiranja kod poduzeće Pevex d.d. Sesvete u promatranom razdoblju ima manju vrijednost od kontrolne mjere koja treba biti viša od 50%. Koeficijent vlastitog financiranja kreće se u rasponu od 34% do 50%, što je iznad granice prihvatljivog rizika od 33%. Najniža vrijednost koeficijenta od 34% zabilježena je u 2016. godini, ima tendenciju rasta

te na kraju promatranog razdoblja iznosi 47%. U promatranom razdoblju koeficijenta zaduženosti poduzeća Pevex d.d. Sesvete ima vrijednost od 1 do 1,93. Omjer ukupnih obveza i vlasničkog kapitala poduzeća Pevex d.d. Sesvete prelazi referentnu mjeru, ali je u granicama prihvatljivog rizika. Na vrijednost koeficijenta financiranja utječu svote dugoročnih rezerviranja, koje služe za smanjenje rizika poslovanja.

Graf 13 Pokazatelj zaduženosti poduzeća Pevex d.d. Sesvete

Izvor izrada autora: Javno objavljeni financijski izvještaji preuzeti sa stranice Fine

Visina dugoročnih obveza u zbroju ukupnih obveza kreće se u prihvatljivim granicama. Koeficijent pokrića kamata² pokazuje koliko puta je bruto dobit veća od kamata. Što je koeficijent pokrića kamata veći, to znači da je solventnost na visokoj razini. Kod poduzeća Pevex d.d. Sesvete ovaj pokazatelj je poprilično visok te ima tendenciju rasta, što daje mogućnost poduzeću da se na tržištu kapitala može i dalje zaduživati. Vrijednost koeficijenta Stupnja pokrića I i II treba biti veća od 1. Na početku promatranog razdoblja koeficijent stupnja pokrića I iznosi 2,12 i ima tendenciju pada do 2019. godine, kada iznosi 0,74. U 2020. godini slijedi blagi oporavak te njegova vrijednost iznosi 0,89, što je povećanje za 0,15 u odnosu na prethodnu godinu. Stupanj pokrića I mjeri postotak financiranja dugotrajne imovine vlastitim kapitalom. U 2019. godini poduzeće Pevex d.d. Sesvete 26% dugotrajne imovine financiralo je iz kratkoročnih obveza. U 2020. godini taj postotak je smanjen i iznosio je 11%. Stupanj pokrića II kod poduzeća Pevex d.d. Sesvete prekoračuje kontrolnu mjeru, najnižu vrijednost koeficijenta imao je 2019. i iznosila je 1,36. U 2020. godini koeficijent je porastao na 1,44. Iz analiziranih pokazatelja može se zaključiti da je poduzeće solventno i nije prezaduženo.

² Kako menadžment poduzeća u financijskim izvještajima nije naveo trošak kamata, za izračun ovog pokazatelja uzeti su financijski rashodi

4.3. Pokazatelj aktivnosti poduzeća Pevex d.d. Sesvete

Pokazatelji aktivnosti tj. koeficijent obrtaja pokazuje koliko se efikasno koristi imovina i raspoloživi resursi. Mjere prosječno vrijeme povrata uložene imovine te pokazuju sigurnost poslovanja. Računaju se na osnovu podataka iz računa dobiti i gubitka i bilance, tj. kao omjer prometa i prosječnog stanja. Prosječno stanje se izračunava kao zbroj vrijednosti iz bilance na početku i kraju razdoblja.

„**Koeficijent obrtaja ukupne imovine** pokazuje koliko jedna novčana jedinica aktive stvara novčanih jedinica prihoda.“ (Crnković et al., 2010: 132). Mjeri koliko puta se aktiva okrene u jednom obračunskom razdoblju. Može se računati kao prosjek vrijednosti na početku i kraju obračunskog razdoblja.

$$\textit{koeficijent obrtaja ukupne imovine} = \frac{\textit{ukupni prihodi}}{\textit{ukupna imovina}}$$

Referentne vrijednosti nisu iste za sve djelatnosti, za trgovinu kontrolna mjera je približno 2. Ako želimo znati koliko traje jedan ciklus obrtaja aktive u danima, potrebno je izračunati omjer broja dana u godini s koeficijentom obrtaja ukupne imovine.

Koeficijent obrtaja dugotrajne imovine pokazuje koliko puta poduzeće u tijeku jedne godine obrne dugotrajnu imovinu. Računa se kao omjer ukupnih prihoda i dugotrajne imovine.

$$\textit{koeficijent obrtaja dugotrajne imovine} = \frac{\textit{ukupni prihod}}{\textit{dugotrajna imovina}}$$

Preporučljivo je da poduzeće ima što veću vrijednost koeficijenta obrtaja dugotrajne imovine, što znači da je potrebno manje financijskih sredstava za stvaranje prihoda.

Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine pokazuje kako poduzeće u tijeku jednog obračunskog razdoblja koristi kratkotrajnu imovinu za generiranje prihoda, tj. na koji način poduzeće koristi kratkotrajnu imovinu za generiranje prihoda. Računa se kao omjer ukupnih prihoda i kratkotrajne imovine.

$$\textit{koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine} = \frac{\textit{ukupni prihod}}{\textit{kratkotrajna imovina}}$$

Preporučljivo je da poduzeće ima što veću vrijednost koeficijenta. Na osnovu koeficijenta može se izračunati koliko je potrebno dana da se kratkotrajna imovina pretvori u novac. Trajanje

obrtaja kratkotrajne imovine računa se kao omjer broja dana u godini i koeficijenta obrtaja kratkotrajne imovine.

Koeficijent obrtaja zaliha pokazuje koliko se puta zalihe okrenu u tijeku jednog obračunskog razdoblja. Računa se kao omjer prihoda od prodaje i stanja zaliha. Mogu se računati pojedinačno za sve vrste zaliha posebno, kao prosjek stanja zaliha na početku i kraju obračunskog razdoblja.

$$\textit{koeficijent obrtaja zaliha} = \frac{\textit{prihod od prodaje}}{\textit{prosječne zalihe}}$$

Kao i kod ostalih pokazatelja iz ove skupine teži se što većoj vrijednosti, ali ne prevelikoj jer to može ukazivati na česti nedostatak zaliha i gubitak klijenata. Radi boljeg razumijevanja pokazatelja potrebno je izračunati prosječnu starost zaliha kao i dane vezivanja zaliha. Prosječno vrijeme starosti zaliha računa se kao omjer broja dana u godine i koeficijenta obrtaja zaliha. Dani vezivanja zaliha mjere vrijeme da se financijska sredstva potrošena na nabavu zaliha pretvore u novac u prihodima od prodaje. Poželjna je što niža vrijednost pokazatelja.

Koeficijent obrtaja potražnje prikazuje omjer prodaje i potražnje. Iz ovog koeficijenta se računa prosječno vrijeme naplate potražnje. Može se računati ukupna potražnja kao i pojedinačna za svakog klijenta posebno.

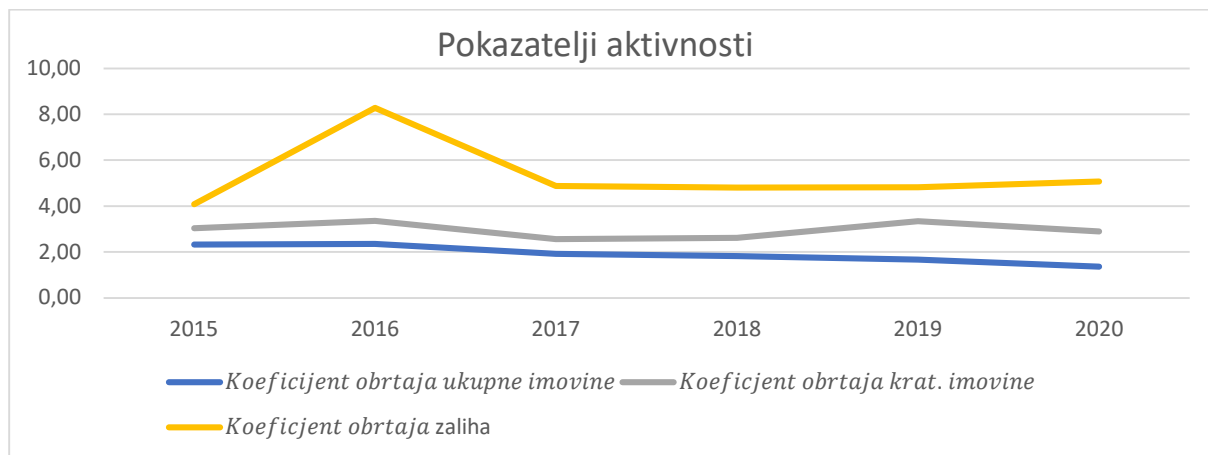
$$\textit{koeficijent obrtaja potražnje} = \frac{\textit{prihod od prodaje}}{\textit{potražnja od kupca}}$$

Ako se želi znati koliko je potrebno vremena da se potražnja pretvori u novac, potrebno je izračunati trajanje naplate potraživanja. Računa se kao omjer broja dana u godini i koeficijenta obrtaja potražnje. Kod ovog pokazatelja poželjna je niska vrijednost, što sugerira da poduzeće ima kratak rok naplate potraživanja.

Pokazatelj aktivnosti poduzeća Pevex d.d. Sesvete - tj. koeficijent obrtaja pokazuje koliko se efikasno koristi imovina i raspoloživi resursi. Najznačajniji pokazatelj svakako je koeficijent obrtaja ukupne imovine. Opća kontrolna mjera za trgovinu približno je jednaka 2. Iz podataka u tablice 9 u prilogu vidljivo je da koeficijent obrtaja ukupne imovine ima trend opadanja, tj. najviša vrijednost koeficijenta je zabilježena na početku promatranog razdoblja i iznosila je 2,31. Na kraju promatranog razdoblja manji je za 0,94 i iznosi 1,37. Na početku promatranog razdoblja poduzeće za 1 kn svoje imovine ostvaruje prihod od 2,31 kn, tj. na kraju promatranog razdoblja za 1 kn svoje imovine ostvaruje prihod od 1,37, što je daleko ispod kontrolne mjere.

U 2019./20. poduzeće Pevex d.d. Sesvete povećalo je svoje investiranje u nove poslovнице, što je imalo za rezultat niži koeficijent obrtaja.

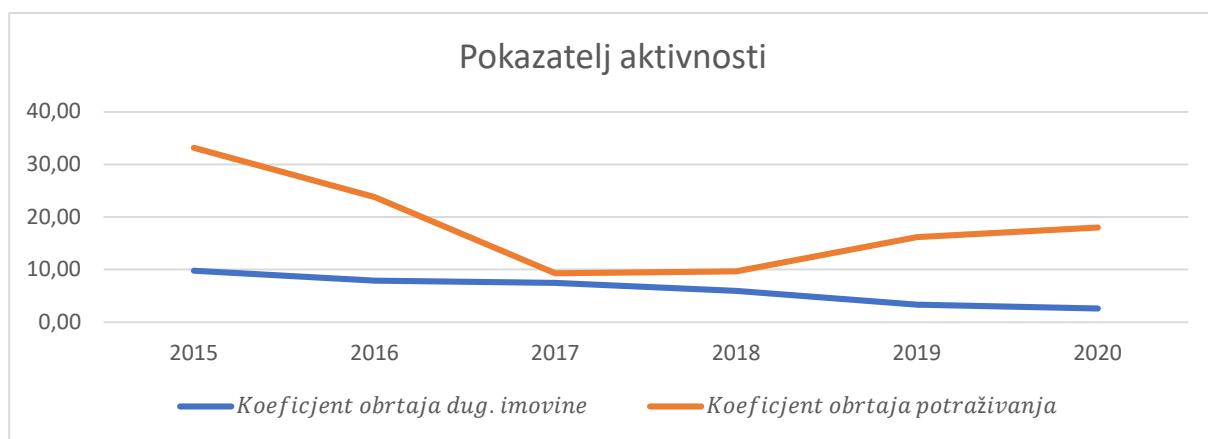
Graf 14 Pokazatelj aktivnosti poduzeća Pevex d.d. Sesvete

Izvor izrada autora: Javno objavljeni financijski izvještaji preuzeti sa stranice Fine

Koeficijent obrtaja dugotrajne imovine ima tendenciju pada kao i koeficijent obrtaja dugotrajne imovine. Razlog je ulaganje u dugotrajne imovine, tj. otvaranje novih poslovnica. Najveći prinos ima na početku promatranog razdoblja te za 1 kn dugotrajne imovine poduzeće ostvaruje prihod od 9,77 kn. U 2020. godini poduzeće za 1 kn dugotrajne imovine generira prihod od 2,60 kn, što je u odnosu na početak promatranog razdoblja manje za 7,17 kn.

Graf 15 Pokazatelj aktivnosti - koeficijenti obrtaja dug. imovine i potražnje poduzeća Pevex d.d.

Izvor izrada autora: Javno objavljeni financijski izvještaji preuzeti sa stranice Fine

U periodu od 2015. do 2020. godine dugotrajna imovina poduzeća Pevex d.d. porasla je za 7,63 puta ili 763%. Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine nije imao značajnije promjene. Na početku promatranog razdoblja imao je vrijednost 3,03, a na kraju promatranog razdoblja imao je vrijednost 2,89. Najveću vrijednost imao je 2016. kada je iznosio 3,35. Udio kratkotrajne

imovine u ukupnoj aktivi na kraju promatranog razdoblja manji je za 28,58 % u odnosu na početak promatranog razdoblja. Uzrok stagniranja i blage tendencije pada treba tražiti u činjenici da se udio kratkotrajne imovine u ukupnoj aktivi iz godine u godinu smanjivao. Koeficijent obrtaja zaliha ima blagu tendenciju rasta. Na početku promatranog razdoblja imao je vrijednost 4,09, a na kraju 5,07. U 2015. godini bilo je potrebno 89,35 dana da se cjelokupne zalihe obrnu, dok su u 2020. godini poduzeću Pevex d.d. Sesvete u roku od 72,02 dana obrnute cjelokupne zalihe. U odnosu na početak i kraj promatranog razdoblja obrtaja zaliha poduzeće Pevex d.d. Sesvete za 17,33 dana brže obrne cjelokupne zalihe. Koeficijent obrtaja potražnje u odnosu na početak i kraj promatranog razdoblja ima tendenciju pada. U 2020. godini prosječna vrijednost koeficijenta naplate potraživanja iznosi 18.01, a na početku promatranog razdoblja iznosi 33,19. Poduzeću Pevex d.d. Sesvete u 2015. godini u prosjeku je trebalo 11 dana da naplati svoja potraživanja. Na kraju promatranog razdoblja prosječan broj dana naplate potraživanja iznosi 20 dana.

4.4. Pokazatelj ekonomičnosti poduzeća Pevex d.d. Sesvete

„Pokazatelj ekonomičnosti prikazuje omjer prihoda i rashoda te se pomoću njih ocjenjuje koliko se prihoda ostvaruje po jedinici rashoda, stoga predstavljaju mjeru djelotvornosti poslovanja.“ (Žager, et al., 2017: 51). Ova skupina pokazatelja računa se na temelju podataka iz računa dobiti i gubitka.

Ekonomičnost ukupnog poslovanja pokazuje omjer ukupnog prihoda i ukupnog rashoda. Koeficijent ekonomičnosti poslovanja trebao bi biti veći od 1, ako je koeficijent manji od 1 tada poduzeće posluje s gubitkom. Grafički.

$$\text{ekonomičnost ukupnog poslovanja} = \frac{\text{ukupni prihodi}}{\text{ukupni rashodi}}$$

Ukupni poslovni prihodi bi trebali biti veći od ukupnih rashoda kako bi poduzeće iz poslovnih aktivnosti generiralo dobitak. Kako bi se stekao što bolji uvid u poslovanje poduzeća potrebno je zasebno računati sve pojedinačne pokazatelje ekonomičnosti.

Ekonomičnost poslovanja računa se kao omjer poslovnih prihoda i poslovnih rashoda. Pokazuje koliko se jedinica poslovnog prihoda dobije za jednu jedinicu rashoda. Koeficijent ekonomičnosti poslovanja treba biti veća od 1, u tom slučaju poduzeće generira dobit prije poreza na dobit i kamata.

$$\textit{ekonomičnost poslovanja} = \frac{\textit{poslovni prihodi}}{\textit{poslovni rashodi}}$$

Ukoliko je pokazatelj manji od 1, poduzeće generira gubitak prije poreza na dobit i kamata.

Ekonomičnost prodaje izračunava se kao razmjer prihoda od prodaje i rashoda od prodaje. Koeficijent ekonomičnosti prodaje trebao bi biti veći od 1. U slučaju da je koeficijent manji od 1, poduzeće generira više rashoda.

$$\textit{ekonomičnost prodaje} = \frac{\textit{prihod od prodaje}}{\textit{rashod prodaje}}$$

Poduzeće teži da je koeficijent ekonomičnosti prodaje što veći. U tom slučaju generira više prihoda po jednoj jedinici rashoda.

Ekonomičnost financiranja izračunava se stavljanjem u odnos financijskih prihoda i financijskih rashoda. Ako je izračunati pokazatelj negativan, to ukazuje na financijske probleme kod poslovanja.

$$\textit{ekonomičnost financiranja} = \frac{\textit{financijski prihod}}{\textit{financijski rashod}}$$

Prihodi od financiranja ne ovise o financijskim rashodima. Nastaju plasiranjem viška novčanih sredstava

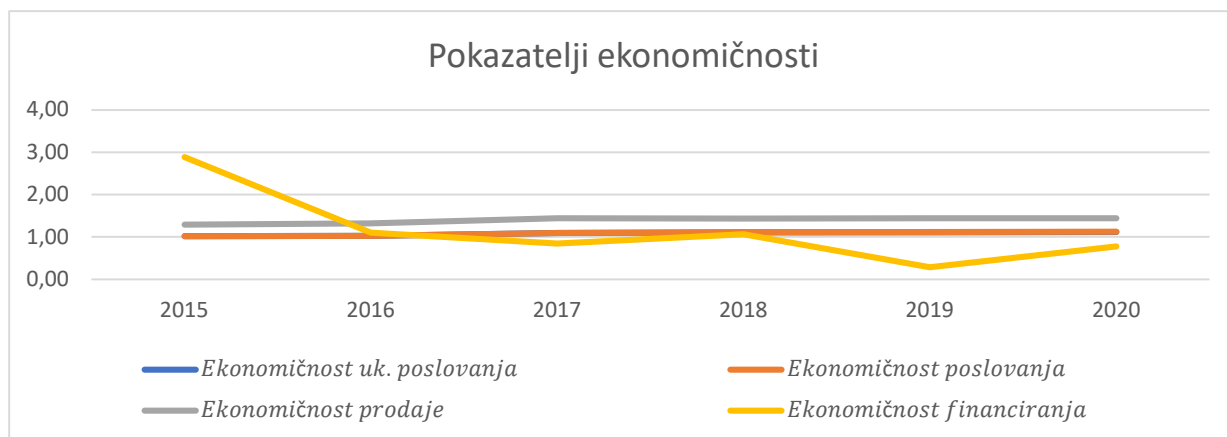
Ekonomičnost ostalih aktivnosti je odnos izvanrednih prihoda i izvanrednih rashoda. Nije nužno da vrijednost pokazatelja bude veća od 1.

$$\textit{ekonomičnost ostalih aktivnosti} = \frac{\textit{izvanredni prihodi}}{\textit{izvanredni rashodi}}$$

Izvanredni prihodi nastaju prodajom dijela dugotrajne imovine, a rashodi nastaju otpisom nenaplativih potraživanja te troškova otuđenja.

Pokazatelj ekonomičnosti poduzeća Pevex d.d. Seseve - ekonomičnost ukupnog poslovanja pokazuje omjer ukupnih prihoda i ukupnih rashoda. Kontrolna mjera trebala bi biti veća od 1. Služi kao pokazatelj koliko poduzeće uspješno upravlja rashodima.

Graf 16 Pokazatelj ekonomičnosti poduzeća Pevox d.d. Sesvete

Izvor izrada autora : Javno objavljeni finansijski izvještaji preuzeti sa stranice Fine

U promatranom razdoblju koeficijent ukupnog poslovanja poduzeća Pevox d.d. Sesvete ima blagu dinamiku rasta. Najveću vrijednost koeficijent poprima u 2020. i ima vrijednost 1,12. Iz tablice 10 u prilogu može se primijetiti da nema razlike u ekonomičnosti ukupnog poslovanja i ekonomičnosti poslovanja. Koeficijent ekonomičnosti prodaje u početku ima blagu dinamiku rasta. U 2017. godini koeficijent ima vrijednost 1,44 te počinje stagnirati do kraja promatranog razdoblja. Izračunate vrijednosti koeficijenta za poduzeće Pevox d.d. Sesvete prelaze kontrolne mjere. Na kraju promatranog razdoblja poslovni prihod porastao je za 90,50% u odnosu na početak promatranog razdoblja. Koeficijent ekonomičnosti prodaje poduzeća Pevox d.d. Sesvete kroz promatrano razdoblje je stabilan i održavan na istoj razini. Koeficijent ekonomičnosti financiranja ima tendenciju pada. Najniža vrijednost koeficijenta je u 2019. godini te iznosi 0,28. Vrijednost ovog koeficijenta za poduzeće Pevox d.d. Sesvete nije od velike važnosti. Postotni dio finansijskih prihoda u ukupnim prihodima i rashodima ne prelazi 0,40 %.

4.5. Pokazatelji profitabilnosti poduzeća Pevox d.d. Sesvete

Cilj poslovanja svakog poduzeća je generiranje profita. „Efikasnost korištenja resursa društva i povrat uloženog kapitala utvrđuju se na temelju pokazatelja profitabilnosti.“ (Crnković et al., 2010: 132). Računaju se na osnovu podataka iz računa dobiti i gubitka te bilance. Vrijednost pokazatelja izražava se kao postotak te služi menadžmentu za pravovremene informacije o uspješnosti poslovanja. Smatraju se jednim od najznačajnijih pokazatelja. Interpretiranjem

dobivenih rezultata i njihovih odnosa dobiva se informacija o trenutnom stanju poduzeća, kao i smjer poslovanja u budućnosti.

Neto profitna marža smatra se jednim od najbitnijih i najtočnijih pokazatelja. Računa se na osnovu podataka iz računa dobiti i gubitka. Izračunava se kao omjer neto dobiti uvećane za kamate i ukupni prihoda. Ovim pokazateljem procjenjuje se sposobnost poduzeća u generiranju prihoda.

$$\text{neto marža profita} = \frac{\text{neto dobit} + \text{rashod od kamata}}{\text{ukupni prihodi}}$$

Izračunati koeficijent pokazuje koliki postotak od ukupnih prihoda povećan za trošak kamata poduzeće zadržava za sebe u obliku dobiti. Struktura izvora financiranja utječe na vrijednost ovog koeficijenta. Povećanje/smanjenje koeficijenta neto marže profita može biti posljedica promjena cijene proizvoda.

Bruto marža profita računa se na osnovu podataka iz računa dobiti i gubitka. Izračunava se kao omjer dobiti prije poreza uvećanog za rashod od kamate i ukupnog prihoda.

$$\text{bruto profitna marža} = \frac{\text{dobit prije poreza} + \text{rashod od kamata}}{\text{ukupni prihodi}}$$

Vrijedi, što je koeficijent bruto marže veći, poduzeće je uspješnije i lakše ostvaruje zadane financijske ciljeve.

Neto rentabilnost imovine pokazuje uspješnost poduzeća u uporabi imovine da generira dobit. Vrijednost pokazatelja izračunava se kao omjer neto dobiti uvećana za rashod od kamata i ukupne imovine.

$$\text{neto rentabilnost imovine} = \frac{\text{neto dobit} + \text{rashod od kamata}}{\text{ukupna imovina}}$$

Vrijednost pokazatelja nije ista za sve gospodarske djelatnosti. Poduzeća koja nemaju velika ulaganja u nekretnine, postrojenja i opremu imaju visok prinos na imovinu jer su troškovi održavanja mali. Isto vrijedi obrnuto za poduzeća koja imaju veliki trošak investiranja.

Bruto rentabilnost imovine računa se na osnovu podataka iz računa dobiti i gubitka. Izračunava se kao omjer dobiti prije poreza uvećane za rashod od kamate i ukupne imovine.

$$\text{bruto rentabilnost imovine} = \frac{\text{dobit prije poreza} + \text{rashod od kamata}}{\text{ukupna imovina}}$$

„Razlika između ova dva pokazatelja prikazuje relativno porezno opterećenje porezom na dobit u odnosu na ukupnu imovinu.“ (Žager, et al., 2017: 53).

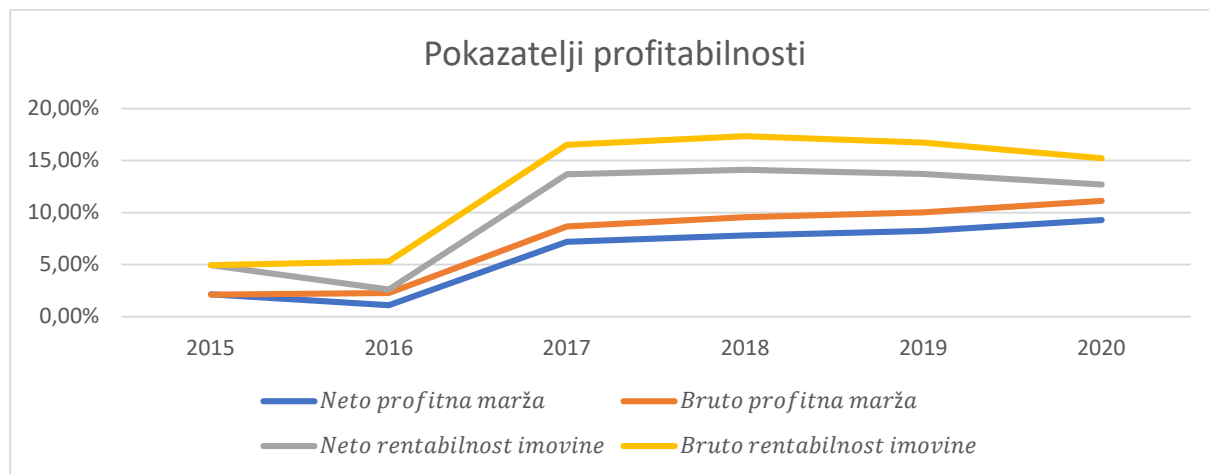
Rentabilnost vlastitog kapitala izračunava se kao omjer neto dobiti i vlastitog kapitala. Ako imamo povećanje neto dobiti u odnosu na prethodno obračunsko razdoblje, sukladno tome imamo porast rentabilnosti kapitala. Izračun procjenjuje sposobnost poduzeća da generira višak prihoda.

$$\text{rentabilnost vlastitog kapitala} = \frac{\text{neto dobit}}{\text{vlastiti kapital}}$$

Pomoću izračunate vrijednosti rentabilnosti vlastitog kapitala poduzeće može donijeti odluku o načinu financiranja tj. treba li poduzeće koristiti vlastiti kapital ili tuđi kapital.

Pokazatelji profitabilnosti poduzeća PeveX d.d. Sesevete - pokazatelji marže profita izračunavaju se na osnovu podataka iz računa dobiti i gubitka tj. izračunava se kao odnos neto/bruto dobiti uvećane za rashod kamata³ i ukupnih prihoda. Razlikuju se dva tipa pokazatelja profitne marže, a to je neto i bruto. Neto profitna marža u promatranom razdoblju ima dinamiku rasta, tj. pozitivnu kretanju.

Graf 17 Pokazatelj profitabilnosti poduzeća PeveX d.d. Sesevete

Izvor izrada autora: Javno objavljeni financijski izvještaji preuzeti sa stranice Fine

U 2016. godini ima najnižu vrijednost i iznosi 1,11%, a već naredne godine raste te ima vrijednost 7,17%. Na kraju promatranog razdoblja iznosi 9,29%. tj. 9,29% ostvarenih prihoda pripada vlasnicima. Iz tablice 11 u prilogu vidljivo je da započeti investicijski ciklusi poduzeća PeveX d.d. Sesevete i pandemija COVID 19 nisu imali negativan utjecaj na neto profitnu maržu.

³ Vrijedi kao iza 2

Također je vidljivo da bruto profitna marža ima pozitivnu kretanju. Najveću vrijednost poprima u 2020. godini i iznosi 11,14%. Iz dobivenih vrijednosti bruto profitne marže uočavamo sposobnost menadžmenta Pevex d.d. Sesvete da upravlja obujmom poslovnih aktivnosti. Iz dobivenih podataka o bruto profitnoj marži također se može zaključiti da je došlo do povećanja rentabilnosti u promatranom razdoblju. Usporednom neto i bruto profitne marže može se doći do relativnog iznosa poreznog opterećenja u ukupnim prihodima. Neto/bruto rentabilnost kapitala pokazuje koliko uspješno poduzeće koristi imovinu za stvaranje dobiti. Iz izračunatih podataka u tablice 11 u prilogu pokazatelj neto rentabilnosti imovine u promatranom razdoblju raste do 2018. kada ima najveću vrijednost 14,13%. Nakon toga laganom dinamikom pada i u 2020. godini iznosi 12,70%. Na pad neto rentabilnosti imovine utječe koeficijent obrtaja ukupne imovine koji u 2019. i 2020. godini ima pad zbog povećanja investiranja u dugotrajnu imovinu. U periodu od 2015. do 2019. godine poduzeće Pevex d.d. Sesvete bilježi rast profitabilnosti. U zadnje dvije godine promatranog razdoblja profitabilnost se smanjuje zbog povećanog obujma investiranja. Za bruto rentabilnost imovine vrijedi isto kao i za neto rentabilnost imovine. U promatranom razdoblju raste do 2018 kada ima najveću vrijednost 17,35 %. Zatim laganom dinamikom pada i u 2020. godini iznosi 25,57%. Na pad utječe koeficijent obrtaja ukupne imovine koji ima pad u 2019. i 2020. godini. Rentabilnost vlastitog kapitala najznačajniji je pokazatelj profitabilnosti. Iz prikaza u tablice 11 u prilogu vidljivo je da rentabilnost kapitala raste do 2019. godine i ima najveću vrijednost 35,58 %. Nakon toga u 2020. godini bilježi pad i ima vrijednost 25,57%. Odluka menadžmenta poduzeća Pevex d.d. Sesvete da u 2020. godini poveća pričuve imala je za rezultat smanjenje rentabilnosti kapitala. Usporedbom podataka iz tablice 11 u prilogu rentabilnosti kapitala i neto marže profita dolazi se do zaključka da u poduzeću Pevex d.d. Sesvete djeluje financijska poluga. Zaduženjem poduzeća Pevex d.d. Sesvete na financijskom tržištu i korištenjem tuđih izvora financiranja u istim okolnostima dovelo bi do povećanja rentabilnosti kapitala.

4.6. Pokazatelj investiranja poduzeća Pevex d.d. Sesvete

Kao što se iz samog naziva može vidjeti, ova skupina pokazatelja mjeri aktivnost ulaganja u poduzeću. „Osim podataka iz financijskih izvještaja, za izračunavanje ovih pokazatelja potrebni su podaci o dionicama, posebice o broju dionica i njihovoj tržišnoj vrijednosti.“ (Žager, et al., 2017: 53). Ovi pokazatelji mjere sposobnost poduzeća u stvaranju dividende.

Dobit po dionici (EPS) prikazuje koliko je neto dobiti poduzeće ostvarilo po jedinici dionice nakon što se oduzme dio zarade od dividende za povlaštene dionice.

$$\text{dobit po dionici} = \frac{\text{neto dobit}}{\text{broj običnih dionica}}$$

Kontrolna mjera za svako poduzeće je različita, ovisno o broju dionica. Gospodarski subjekti su dužni javno objaviti podatke o dobiti po dionici. Dobit po dionici u većini slučajeva je veća od dobiti po dividendi. Dio neto dobiti zadržava se kao zadržana dobit.

Odnos cijene i zarade po dionici (P/E) prikazuje u kojem vremenskom periodu bi investitor vratio ulaganje ako kupi dionice po tržišnoj vrijednosti uz pretpostavku da se jednaki rezultati repliciraju i u budućnosti.

$$\text{odnos cijene i zarade po dionici} = \frac{\text{tržišna cijena po dionici (PPS)}}{\text{zarada po dionici (EPS)}}$$

Koja je optimalna vrijednost (E/P) za ulaganje u dionice? Na ovo pitanje se ne može jednoznačno odgovoriti. Postoji više vrijednosti na koje ulagači trebaju obratiti pažnju. Općenito se smatra da je najbolje ulagati u dionice kada je vrijednost (P/E) $1 < P/E < 20$.

„**Odnos tržišne cijene i knjigovodstvene vrijednosti po dionici (P/B)** pokazuje koliko tržište vrednuje dionice u odnosu na njihovu knjigovodstvenu vrijednost.“ (V.Belak,2014: 225)

$$\text{Odnos tržišne cijene i knjig. vrijed. po dionici} = \frac{\text{tržišna cijena obične dionice}}{\text{knjig. vrijednost dionice}}$$

Referentna mjera jednako 1. Kada je tržište kapitala u opadanju i deflaciji, treba biti oprezan pri analizi ovog pokazatelja.

Ukupna rentabilnost dionica u pravilu prikazuje rentabilnost vlastitog kapitala. Izračunava se kao omjer zarade po dionici(EPS) i tržišne cijene po dionici (PPS).

$$\text{ukupna rentabilnost dionice} = \frac{\text{zarada po dionici (EPS)}}{\text{tržišna vrijednost dionice (PPS)}}$$

Ovo je najvažniji pokazatelj investiranja, u pravilu ocjenjuje rentabilnost kapitala po tržišnoj vrijednosti.

Dividenda po dionici prikazuje koliko se dividende ostvari po dionici. Izračunava se kao omjer neto dobiti za dividendu i broja dionica.

$$\text{dividenda po dionici} = \frac{\text{neto dobiti za dividendu}}{\text{broj dionica}}$$

Dobit po dionici u pravilu je veća od dividende po dionici. Dio dobiti poduzeće zadržava.

Pokazatelj investiranja poduzeća Pevex d.d. Sesvete - Nominalna vrijednost dionica Pevex d.d. Sesvete iz godine u raste. Tržišna cijena dionica nije poznata jer poduzeće ne kotira na burzi.

Graf 18 Pokazatelj dobiti i dividende po dionici

Izvor izrada autora: Javno objavljeni financijski izvještaji preuzeti sa stranice Fine

Iz pokazatelja dobiti po dionici vidljivo je da dobit po dionici iz godine u godinu raste. Za enormni rast dobiti po dionici u 2019. zaslužna je administrativna odluka uprave o spajanju dionica te je ukupni broj na kraju razdoblja 13.201 dionica nominalne vrijednosti od 10.000 kn. I kada se uzme u obzir smanjenje broja dionica uočava se povećanje dobiti po dionici za oko 2.000,00 kn. Isti trend povećanja dobiti po dionici nastavljen je i u 2020. godini. Poduzeće u 2020. godini isplaćuje dioničarima dividendu u iznosu od 9.500,00 kn po dionici.

5. ZAKLJUČAK

Na uspješnost poduzeća ne utječu samo financijski pokazatelji nego i interakcija poduzeća s okolinom, tj. razni neekonomski faktori koji utječu na rast poduzeća. O sposobnosti poduzeća da prevlada negativne vanjske utjecaje i jasno definira ciljeve menadžmenta ovisiti će uspješnost poduzeća. Rezultat uspješnosti poduzeća biti će zapisan u financijskim izvještajima. Preduvjet uspješnog poslovanja su informacije koje su zapisane u financijskim izvještajima i daju menadžerima podatak o pozitivnim i negativnim trendovima poduzeća. Zato je ključno da menadžeri poznaju informacije iz prošlosti poduzeća kako bi mogli sastaviti kvalitetan budući poslovni plan. Do relevantnih informacija iz prošlosti dolazi se analizom financijskih izvještaja.

U praktičnom dijelu provedena je analiza financijskih izvještaja poduzeća Pevex d.d. Sesvete u razdoblju od 2015. godine do 2020. godine. Na cjelokupnu ocjenu uspješnosti poduzeća Pevex d.d. uzeti su u obzir i neekonomski utjecaji, te uspješan izlazak poduzeća iz stečaja. Temeljem provedenih analiza financijskih izvještaja poduzeća i ocjene uspješnosti poslovanja pomoću financijskih pokazatelja može se zaključiti da je poduzeće u zlatnoj sredini. Rezultat provedene horizontalne i vertikalne analize pokazuje da su imovina i kapital poduzeća u promatranom razdoblju narasli za preko 200%, a istovremeno je smanjen ukupni udio kratkoročnih obveza te u 2020. godini iznose 24,05% ukupne pasive. Likvidnost poduzeća iz godine u godinu je sve bolja. Poduzeće posjeduje dovoljno radnog kapitala, te u 2020. godini 51% svojih kratkoročnih obaveza može podmiriti iz novca na banci i blagajni. Iz vrijednosti pokazatelja zaduženosti može se vidjeti da poduzeće posluje iznad granice poslovnog rizika, tj. solventno je i nije prezaduženo. Izračunate vrijednosti pokazatelja aktivnosti da s porastom ukupne imovine pada broj okretaja ukupne imovine te u 2020. godini koeficijent obrtaja ukupne imovine iznosi 1,37, što je za 0,94 manje u odnosu na početak promatranog razdoblja. U odnosu na početak promatranog razdoblja prosječno vrijeme naplate potraživanja smanjeno je za 15,18 dana, uz istodobno povećanje obrtaja zaliha za 0,98 u odnosu na početak razdoblja. Ekonomičnost poslovanja poduzeća Pevex d.d. Sesvete iz godinu u godinu je sve bolja. Ukupni prihodi rastu, dok ukupni rashodi padaju. U 2020. godini ukupni prihod porastao je za 91,63% u odnosu na početak promatranog razdoblja, dok su u istom razdoblju ukupni rashodi porasli za 74,76%. Na osnovu izračunatih pokazatelja profitabilnosti zaključuje se da poduzeće Pevex d.d. Sesvete nije prezaduženo. Dodatno zaduženje na financijskom tržištu te korištenje tuđih izvora financiranja u istim okolnostima dovelo bi do povećanja rentabilnosti kapitala.

Poduzeće Pevex d.d. Sesvete naučilo je iz svojih pogrešaka u prošlosti te posluje stabilno i uspješno, izbjegavajući nepotrebne rizike. To se najbolje vidi po kontinuiranom rastu poduzeća te investicijama iz godine u godinu. Da je poduzeće na dobrom putu pokazuje 2020. godina u kojoj poduzeće ostvaruje rast u odnosu na prethodnu godinu.

LITERATURA

Belak V. (2014.): Analiza poslovne uspješnosti: 130 ključnih pokazatelja performanse i mjerila za kontroling : [EV/EBITDA], RRiF-plus, Zagreb

Buble, M., Cingula, M., Dujanić, M., Dulčić, Ž., Gonan Božac, M., Galetić, L., Ljubić, F., Pfeifer, S., Tipurić, D., (2005): Strateški menadžment, Sinergija, Zagreb

Crnković, L., Mioč, I., Mahaček. D., (2010): Osnove revizije, Ekonomski fakultet u Osijeku, Osijek

Meigs&Meigs (1999): Računovodstvo temelj poslovnog odlučivanja. Mate, Zagreb

Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever Mališ, S., Ježovita, A., Žager, L., (2017) : Analiza financijskih izvještaja, Načela - postupci - slučajevi , 3. izmijenjeno i dopunjeno izdanje, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika , Zagreb

FINA. Dohvaćeno iz Javna objava RGFI: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjavaweb/pSubjektTrazi.do>

(19.04.2022)

Narodne novine (2020), Zakon o računovodstvu, [78/15](#), [134/15](#), [120/16](#), [116/18](#), [42/20](#), [47/20](#)

(19.04.2022)

Peve d.d., Preuzeto s <https://pevex.hr/kompanija> (16.04.2022)

Poslovni.hr/Hina, Poslovni dnevnik (2021) , Peve dioničarima isplatio dividendu od 7600 kuna po dionici, Preuzeto s <https://www.poslovni.hr/burze/pevex-dionicarima-isplatio-dividendu-od-7600-kuna-po-dionici-4290763> (25.04.20 (25.04.2022)

7plus Regionalni tjednik (2020), Sada je i službeno: ime Pevec odlazi u povijest, trgovački lanac promijenio ime, Preuzeto s <https://regionalni.com/sada-je-i-sluzbeno-ime-pevec-odlazi-u-povijest-trgovacki-lanac-promijenio-ime> (25.04.2022)

Popis slika

Slika 1 Oblici kratkotrajne imovine	4
Slika 2 Oblici dugotrajne imovine	5
Slika 3 Račun dobiti i gubitka	6
Slika 4 Shema novčanog toka	8
Slika 5 Pevex d.d. logo.....	11

Popis grafova

Graf 1 Broj zaposlenih u poduzeću Pevex d.d. Sesvete u periodu od 2015/20. godina	12
Graf 2 Neto dobit/ bruto trošak plaća po zaposleniku poduzeća Pevex d.d. Sesvete za 2015/20. godine.....	12
Graf 3 Aktiva/prihoda po zaposleniku poduzeća Pevex d.d. Sesvete u periodu 2015/20. godine.....	13
Graf 4 Bruto trošak osoblja poduzeća Pevex d.d. Sesvete u periodu 2015/20. godine	13
Graf 5 Horizontalna analiza aktive poduzeća Pevex d.d. Sesvete.....	15
Graf 6 Horizontalna analiza pasive poduzeća Pevex d.d. Sesvete	16
Graf 7 Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Pevex d.d. Sesvete.....	17
Graf 8 Vertikalna analiza aktive poduzeća Pevex d.d. Sesvete.....	19
Graf 9 Vertikalna analiza pasive poduzeća Pevex d.d. Sesvete	20
<i>Graf 10 Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Pevex d.d. Sesvete.....</i>	<i>21</i>
Graf 11 Radni kapital poduzeća Pevex d.d. Sesvete	24
<i>Graf 12 Pokazatelji likvidnosti poduzeća Pevex d.d. Sesvete.....</i>	<i>25</i>
Graf 13 Pokazatelj zaduženosti poduzeća Pevex d.d. Sesvete	28
<i>Graf 14 Pokazatelj aktivnosti poduzeća Pevex d.d. Sesvete.....</i>	<i>31</i>
Graf 15 Pokazatelj aktivnosti - koeficijenti obrtaja dug. imovine i potražnje poduzeća Pevex d.d.	31
Graf 16 Pokazatelj ekonomičnosti poduzeća Pevex d.d. Sesvete.....	34
Graf 17 Pokazatelj profitabilnosti poduzeća Pevex d.d. Sesvete	36
Graf 18 Pokazatelj dobiti i dividende po dionici.....	39

Popis priloga

Prilog 1 Bilanca poduzeća Pevex d.d. Sesvete.....	44
Prilog 2 Račun dobiti i gubitka poduzeća Pevex d.d. Sesvete.....	44
Prilog 3 Horizontalna analiza bilance poduzeća Pevex d.d. Sesvete.....	45

Prilog 4 Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Pevex d.d. Sesvete	45
Prilog 5 Vertikalna analiza bilance poduzeća Pevex d.d. Sesvete.....	46
Prilog 6 Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Pevex d.d. Sesvete	46
Prilog 7 Pokazatelja likvidnosti poduzeća Pevex d.d. Sesvete.....	46
Prilog 8 Pokazatelja zaduženosti poduzeća Pevex d.d. Sesvete.....	47
Prilog 9 Pokazatelja aktivnosti poduzeća Pevex d.d. Sesvete	47
Prilog 10 Pokazatelja ekonomičnosti poduzeća Pevex d.d. Sesvete	47
Prilog 11 Pokazatelja profitabilnosti poduzeća Pevex d.d. Sesvete	47
Prilog 12 Pokazatelja investiranja poduzeća Pevex d.d. Sesvete	48
Prilog 13 Prikaz broj zaposlenih, bruto trošak osoblja poduzeća Pevex d.d. Sesvete	48
Prilog 14 Prikaz prihoda i neto dobiti po zaposlenom djelatniku poduzeća Pevex d.d. Sesvete.....	48

Prilog 1 Bilanca poduzeća Pevex d.d. Sesvete

AKTIVA	2015	2016	2017	2018	2019	2020
I. DUGOTRAJNA IMOVINA	120.861.000,00	178.870.000,00	212.836.000,00	311.203.000,00	611.718.000,00	872.303.000,00
a) Nematerijalna imovina	6.553.000,00	4.409.000,00	3.070.000,00	2.002.000,00	1.158.000,00	1.327.000,00
b) Materijalna imovina	112.150.000,00	172.392.000,00	200.783.000,00	290.566.000,00	592.508.000,00	855.844.000,00
c) Dugotrajna financijska imovina	2.157.000,00	2.069.000,00	8.983.000,00	18.635.000,00	18.052.000,00	15.132.000,00
2. KRATKOTRAJNA IMOVINA	389.815.000,00	419.818.000,00	617.052.000,00	705.711.000,00	610.423.000,00	783.332.000,00
a) Zalihe	274.543.000,00	285.686.000,00	356.799.000,00	401.521.000,00	410.886.000,00	432.603.000,00
b) Potražnja od kupca i ostala potražnja	33.796.000,00	55.643.000,00	168.467.000,00	189.011.000,00	120.797.000,00	118.701.000,00
c) Kratkotrajna financijska imovina	72.550.000,00	70.869.000,00	81.519.000,00	100.688.000,00	31.781.000,00	30.098.000,00
d) Novac u banci i blagajni	8.926.000,00	7.617.000,00	10.267.000,00	14.491.000,00	46.959.000,00	201.930.000,00
UKUPNO AKTIVE	510.676.000,00	598.688.000,00	829.888.000,00	1.016.914.000,00	1.222.141.000,00	1.655.635.000,00
Izvan bilančna evidencija	-0	143.775.000,00	-0	228.354.000,00	308.258.000,00	536.615.000,00
PASIVA						
I. KAPITAL I REZERVE	255.789.000,00	204.190.000,00	346.225.000,00	405.441.000,00	451.766.000,00	780.021.000,00
a) Temeljni kapital	130.582.000,00	130.582.000,00	130.582.000,00	130.582.000,00	132.010.000,00	132.010.000,00
DUGOROČNO REZERVIRANJE	11.022.000,00	78.904.000,00	111.535.000,00	110.579.000,00	111.554.000,00	105.688.000,00
DUGOROČNE OBAVEZE	-0	948.000,00	70.636.000,00	121.036.000,00	270.448.000,00	371.745.000,00
KRATKOROČNE OBAVEZE	243.865.000,00	314.646.000,00	301.492.000,00	379.858.000,00	388.373.000,00	398.181.000,00
UKUPNO PASIVE	510.676.000,00	598.688.000,00	829.888.000,00	1.016.914.000,00	1.222.141.000,00	1.655.635.000,00
Izvan bilančna evidencija	-0	143.775.000,00	-0	228.354.000,00	308.258.000,00	536.615.000,00

Izvor izrada autora: Javno objavljeni financijski izvještaji preuzeti sa stranice Fine

Prilog 2 Račun dobiti i gubitka poduzeća Pevex d.d. Sesvete

Račun dobiti i gubitka	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Poslovni prihodi	1.178.054.000,00	1.403.679.000,00	1.580.374.000,00	1.839.708.000,00	2.036.009.000,00	2.255.469.000,00
Poslovni rashodi	1.156.111.000,00	1.375.267.000,00	1.445.030.000,00	1.667.682.000,00	1.833.584.000,00	2.011.593.000,00
Financijski prihodi	3.285.000,00	3.359.000,00	1.715.000,00	4.377.000,00	1.940.000,00	8.305.000,00
Financijski rashodi	1.137.000,00	3.058.000,00	2.038.000,00	4.129.000,00	6.846.000,00	10.799.000,00
Ukupni prihodi	1.181.339.000,00	1.407.038.000,00	1.582.089.000,00	1.844.085.000,00	2.037.949.000,00	2.263.774.000,00
Ukupni rashodi	1.157.248.000,00	1.378.325.000,00	1.447.068.000,00	1.671.811.000,00	1.840.430.000,00	2.022.392.000,00
Dobit ili gubitak razdoblja	24.091.000,00	12.539.000,00	111.411.000,00	139.581.000,00	160.719.000,00	199.416.000,00

Izvor izrada autora: Javno objavljeni financijski izvještaji preuzeti sa stranice Fine

Prilog 3 Horizontalna analiza bilance poduzeća Pevex d.d. Sesvete

AKTIVA	2015/2016	%	2015/2017	%	2015/2018	%	2015/2019	%	2015/2020	%
a) Nematerijalna imovina	-2.144.000	-32,72	-3.483.000	-53,15	-4.551.000	-69,45	-5.395.000	-82,33	-5.226.000	-79,75
b) Materijalna imovina	60.242.000	53,72	88.633.000	79,03	178.416.000	159,09	480.358.000	428,32	743.694.000	663,12
c) Dugotrajna financijska imovina	-88.000	-4,08	6.826.000	316,46	16.478.000	763,93	15.895.000	736,90	12.975.000	601,53
a) Zalihe	11.143.000	4,06	82.256.000	29,96	126.978.000	46,25	136.343.000	49,66	158.060.000	57,57
b) Potražnja od kupca i ostala potražnja	21.847.000	64,64	134.671.000	398,48	155.215.000	459,27	87.001.000	257,43	84.905.000	251,23
c) Kratkotrajna financijska imovina	-1.681.000	-2,32	8.969.000	12,36	28.138.000	38,78	-40.769.000	-56,19	-42.452.000	-58,51
d) Novac u banci i blagajni	-1.309.000	-14,67	1.341.000	15,02	5.565.000	62,35	38.033.000	426,09	193.004.000	2162,27
UKUPNO AKTIVA	88.012.000	17,23	319.212.000	62,51	506.238.000	99,13	711.465.000	139,32	1.144.959.000	224,20
Izvanbilančni zapisi	0	0,00	0		0		0		0	

PASIVA	2015/2016	%	2015/2017	%	2015/2018	%	2015/2019	%	2015/2020	%
I. KAPITAL I REZERVE	-51.599.000	-20,17	90.436.000	35,36	149.652.000	58,51	195.977.000	76,62	524.232.000	204,95
DUGOROČNO REZERVIRANJE	67.882.000	615,88	100.513.000	911,93	99.557.000	903,26	100.532.000	912,10	94.666.000	858,88
DUGOROČNE OBAVEZE	948.000	0,00	70.636.000	0,00	121.036.000	0,00	270.448.000	0,00	371.745.000	0,00
KRATKOROČNE OBAVEZE	70.781.000	29,02	57.627.000	23,63	135.993.000	55,77	144.508.000	59,26	154.316.000	63,28
UKUPNO PASIVA	88.012.000	17,23	319.212.000	62,51	506.238.000	99,13	711.465.000	139,32	1.144.959.000	224,20
Izvanbilančni zapisi	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00

Izvor izrada autora: Javno objavljeni financijski izvještaji preuzeti sa stranice Fine

Prilog 4 Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Pevex d.d. Sesvete

PASIVA	2015/2016	%	2015/2017	%	2015/2018	%	2015/2019	%	2015/2020	%
I. KAPITAL I REZERVE	-51.599.000	-20,17%	90.436.000	35,36%	149.652.000	58,51%	195.977.000	76,62%	524.232.000	204,95%
DUGOROČNO REZERVIRANJE	67.882.000	615,88%	100.513.000	911,93%	99.557.000	903,26%	100.532.000	912,10%	94.666.000	858,88%
DUGOROČNE OBAVEZE	948.000	0,00%	70.636.000	0,00%	121.036.000	0,00%	270.448.000	0,00%	371.745.000	0,00%
KRATKOROČNE OBAVEZE	70.781.000	29,02%	57.627.000	23,63%	135.993.000	55,77%	144.508.000	59,26%	154.316.000	63,28%
UKUPNO PASIVA	88.012.000	17,23%	319.212.000	62,51%	506.238.000	99,13%	711.465.000	139,32%	1.144.959.000	224,20%
Izvanbilančni zapisi	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%

Izvor izrada autora: Javno objavljeni financijski izvještaji preuzeti sa stranice Fine

Prilog 5 Vertikalna analiza bilance poduzeća Pevex d.d. Sesvete

AKTIVA	2015	2016	2017	2018	2019	2020
a) Nematerijalna imovina	1,28%	0,74%	0,37%	0,20%	0,09%	0,08%
b) Materijalna imovina	21,96%	28,79%	24,19%	28,57%	48,48%	51,69%
c) Dugotrajna financijska imovina	0,42%	0,35%	1,08%	1,83%	1,48%	0,91%
a) Zalihe	53,76%	47,72%	42,99%	39,48%	33,62%	26,13%
b) Potražnja od kupca i ostala potražnja	6,62%	9,29%	20,30%	18,59%	9,88%	7,17%
c) Kratkotrajna financijska imovina	14,21%	11,84%	9,82%	9,90%	2,60%	1,82%
d) Novac u banci i blagajni	1,75%	1,27%	1,24%	1,42%	3,84%	12,20%
UKUPNO AKTIVE	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

PASIVA	2015	2016	2017	2018	2019	2020
I. KAPITAL I REZERVE	50,09%	34,11%	41,72%	39,87%	36,97%	47,11%
DUGOROČNO REZERVIRANJE	2,16%	13,18%	13,44%	10,87%	9,13%	6,38%
DUGOROČNE OBAVEZE	0,00%	0,16%	8,51%	11,90%	22,13%	22,45%
KRATKOROČNE OBAVEZE	47,75%	52,56%	36,33%	37,35%	31,78%	24,05%
UKUPNO PASIVE	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Izvor izrada autora: Javno objavljeni financijski izvještaji preuzeti sa stranice Fine

Prilog 6 Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Pevex d.d. Sesvete

Račun dobiti i gubitka	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Poslovni prihodi	99,72%	99,76%	99,89%	99,76%	99,90%	99,63%
Poslovni rashodi	97,86%	97,74%	91,34%	90,43%	89,97%	88,86%
Financijski prihodi	0,28%	0,24%	0,11%	0,24%	0,10%	0,37%
Financijski rashodi	0,10%	0,22%	0,13%	0,22%	0,34%	0,48%
Ukupni prihodi	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Ukupni rashodi	97,96%	97,96%	91,47%	90,66%	90,31%	89,34%
Dobit ili gubitak razdoblja	2,04%	0,89%	7,04%	7,57%	7,89%	8,81%

Izvor izrada autora: Javno objavljeni financijski izvještaji preuzeti sa stranice Fine

Prilog 7 Pokazatelja likvidnosti poduzeća Pevex d.d. Sesvete

Pokazatelji likvidnosti	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Koeficijent trenutne likvidnosti	0,04	0,02	0,03	0,04	0,12	0,51
Koeficijent tekuće likvidnosti	1,6	1,33	2,05	1,86	1,57	1,97
Koeficijent ubrzane likvidnosti	0,47	0,43	0,86	0,8	0,51	0,88
Koeficijent financijske stabilnosti	0,47	0,87	0,51	0,59	0,85	0,76
Radni kapital u 000 kn	145.950	105.172	315.560	325.853	222.050	385.151

Izvor izrada autora: Javno objavljeni financijski izvještaji preuzeti sa stranice Fine

Prilog 8 Pokazatelja zaduženosti poduzeća Pevex d.d. Sesvete

Pokazatelji zaduženosti	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Koeficijent zaduženosti	0,50	0,66	0,58	0,60	0,63	0,53
Koeficijent vlastitog financiranja	0,50	0,34	0,42	0,40	0,37	0,47
Koeficijent financiranja	1,00	1,93	1,40	1,51	1,71	1,12
Pokriće troškova kamata	22,19	10,39	67,25	42,72	29,85	23,35
Stupanj pokrića I	2,12	1,14	1,63	1,30	0,74	0,89
Stupanj pokrića II	2,21	1,59	2,48	2,05	1,36	1,44

Izvor izrada autora: Javno objavljeni financijski izvještaji preuzeti sa stranice Fine

Prilog 9 Pokazatelja aktivnosti poduzeća Pevex d.d. Sesvete

Pokazatelji aktivnosti	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Koeficijent obrtaja ukupne imovine	2,31	2,35	1,91	1,81	1,67	1,37
Koeficijent obrtaja dug. imovine	9,77	7,87	7,43	5,93	3,33	2,60
Koeficijent obrtaja krat. imovine	3,03	3,35	2,56	2,61	3,34	2,89
Koeficijent obrtaja zaliha	4,09	8,29	4,88	4,81	4,81	5,07
Koeficijent obrtaja potražnje	33,19	23,79	9,30	9,64	16,18	18,01
Prosječna starost zaliha	89,35	44,05	74,82	75,95	75,85	72,02
Trajanje naplate potraživanja	10,99	15,34	39,24	37,86	22,56	20,27

Izvor izrada autora: Javno objavljeni financijski izvještaji preuzeti sa stranice Fine

Prilog 10 Pokazatelja ekonomičnosti poduzeća Pevex d.d. Sesvete

Pokazatelj ekonomičnosti	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	1,02	1,02	1,09	1,10	1,11	1,12
Ekonomičnost poslovanja	1,02	1,02	1,09	1,10	1,11	1,12
Ekonomičnost prodaje	1,29	1,31	1,44	1,43	1,44	1,44
Ekonomičnost financiranja	2,89	1,10	0,84	1,06	0,28	0,77

Izvor izrada autora: Javno objavljeni financijski izvještaji preuzeti sa stranice Fine

Prilog 11 Pokazatelja profitabilnosti poduzeća Pevex d.d. Sesvete

Pokazatelj profitabilnosti	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Neto profitna marža	0,02	0,01	0,07	0,08	0,08	0,09
Bruto profitna marža	0,02	0,02	0,09	0,10	0,10	0,11
Neto rentabilnost imovine	0,05	0,03	0,14	0,14	0,14	0,13
Bruto rentabilnost imovine	0,05	0,05	0,17	0,17	0,17	0,15
Rentabilnost vlastitog kapitala	0,09	0,06	0,32	0,34	0,36	0,26

Izvor izrada autora: Javno objavljeni financijski izvještaji preuzeti sa stranice Fine

Prilog 12 Pokazatelj investiranja poduzeća Pevex d.d. Sesvete

Pokazatelj investiranja	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Broj dionica	1.305.817	1.305.817	1.305.817	1.305.817	13.201	13.201
Dobit po dionici	18,45	9,60	85,32	106,89	12.174,76	15.106,13
Dividenda po dionici	0,00	0,00	0,00	60,27	6.902,51	8.700,25

Izvor izrada autora: Javno objavljeni financijski izvještaji preuzeti sa stranice Fine

Prilog 13 Prikaz broj zaposlenih, bruto trošak osoblja poduzeća Pevex d.d. Sesvete

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Broj zaposleni	1.285	1.419	1.623	1.849	1.892	2.002
Trošak plaća	103.107.000,00	116.116.000,00	126.536.000,00	162.854.000,00	195.219.000,00	203.703.000,00
Trošak plaća po zaposlenom	80.238,91	81.829,46	77.964,26	88.076,80	103.181,29	101.749,75

Izvor izrada autora: Javno objavljeni financijski izvještaji preuzeti sa stranice Fine

Prilog 14 Prikaz prihoda i neto dobiti po zaposlenom djelatniku poduzeća Pevex d.d. Sesvete

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Broj zaposleni	1.285	1.419	1.623	1.849	1.892	2.002
Aktiva po zaposleniku	397.413,23	421.908,39	511.329,64	549.980,53	645.951,90	826.990,51
Prihod po zaposleniku	919.329,96	991.570,12	974.792,98	997.341,81	1.077.140,06	1.130.756,24
Dobit po zaposleniku	18.747,86	8.836,50	68.645,10	75.489,99	84.946,62	99.608,39

Izvor izrada autora: Javno objavljeni financijski izvještaji preuzeti sa stranice Fine